

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Ελένη Καραντζόλα · Καλλιόπη Κύρδη · Θεοδώρα Τσιαγκάνη · Τατιάνα Σπανέλλη
Κούλα Πανάγου · Ελένη Πασχαλίδου · Ανεζούλα Τσίμπικα · Ειρήνη Βοκοτοπούλου

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

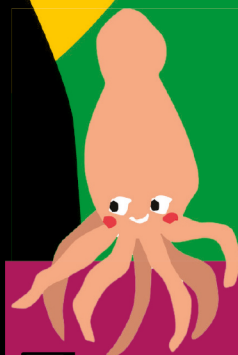
η γλώσσα μας

Α΄ δημοτικού

Βιβλίο
μαθητή /
μαθήτριας

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»

1

Η γλώσσα μας
Α΄ Δημοτικού
ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Βιβλίο μαθητή / μαθήτριας

Α΄ τεύχος

Επιστημονική Επιτροπή Αξιολόγησης

Συντονίστρια / Αξιολογήτρια

Αξιολογήτρια

Αξιολογήτρια

Τεχνικός Εμπειρογνώμονας

Επικουρική Εμπειρογνώμονας

**Υπεύθυνος του μαθήματος/γνωστικού
αντικειμένου στο πλαίσιο της Πράξης**

Αλεξανδρή Αικατερίνη

Εν ενεργεία μέλος Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού Πανεπιστημίου

Πρίντεζη Άννα

Εν ενεργεία Εκπαιδευτικός

Χρυσού Σχουρώ

Εν ενεργεία Εκπαιδευτικός

Γκίνογλου Πέτρος

Πτυχιούχος Πληροφορικής

Πάλμου Λαμπρινή

Διπλωματούχος Τεχνολογίας Γραφικών Τεχνών

Αθανάσιος Γιαννίκας, Σύμβουλος Α΄ ΙΕΠ

Μέλος της Επιστημονικής Ομάδας Έργου (ΕΟΕ) της Πράξης

Πράξη με τίτλο: «Συγγραφή, Αξιολόγηση και Ένταξη Διδακτικών Βιβλίων στο Μητρώο Διδακτικών Βιβλίων και στην Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Διδακτικών Βιβλίων» με κωδικό ΟΠΣ 6010165 στο Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» 2021-2027

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Σπυρίδων Δουκάκης

Πρόεδρος του Δ.Σ. του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Υπεύθυνη Πράξης

Πολυξένη Μπίλλα

Σύμβουλος Α΄ του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Προϊσταμένη Τμήματος Β΄ Προγραμμάτων Σπουδών και Εκπαιδευτικού Υλικού

Αναπληρώτρια Υπεύθυνη Πράξης

Άννα-Αικατερίνη Λυκούρη

Σύμβουλος Α΄ του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής

**«Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης»
και το Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή»**

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων
και Αθλητισμού

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πρόγραμμα
Ανθρώπινο Δυναμικό και
Κοινωνική Συνοχή

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Ελένη Καραντζόλα • Καλλιόπη Κύρδη • Θεοδώρα Τσιαγκάνη • Τατιάνα Σπανέλλη
Κούλα Πανάγου • Ελένη Πασχαλίδου • Ανεζούλα Τσίμπικα • Ειρήνη Βοκοτοπούλου

Η γλώσσα μας
Α΄ Δημοτικού
ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Βιβλίο μαθητή / μαθήτριας

Α΄ τεύχος

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»

Η γλώσσα μας | Α΄ Δημοτικού | Α΄ τεύχος

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ **Ελένη Καραντζόλα**, Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Αιγαίου,
Επιστημονική υπεύθυνη
Καλλιόπη Κύρδη, Εκπαιδευτικός
Θεοδώρα Τσιαγκάνη, Σύμβουλος Εκπαίδευσης, Δρ Παιδικής
Λογοτεχνίας
Τατιάνα Σπανέλλη, Εκπαιδευτικός
Κούλα Πανάγου, Εκπαιδευτικός
Ελένη Πασχαλίδου, Σύμβουλος Εκπαίδευσης, Δρ Παιδικής
Λογοτεχνίας
Ανεζούλα Τσίμπικα, Εκπαιδευτικός
Ειρήνη Βοκοτοπούλου, Κοινωνιολόγος

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ - **Ευαγγελία Γουτιάνου**, Εικονογράφος - Γραφίστρια
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ - ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ **Ευαγγελία Γουτιάνου**, Εικονογράφος - Γραφίστρια

ΑΝΑΠΤΥΞΗ **Χρήστος Καραντζόλας**, Σχεδιαστής Ψηφιακών Εφαρμογών
ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ **Στέφανος Γιασιράνης**, Εκπαιδευτικός, Δρ Παιδαγωγικής

ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ **Σταυρούλα Αντωνοπούλου**, Εκπαιδευτικός, Δρ Γλωσσολογίας
ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΡΩΝ **Δημήτρης Σεμιτέκολο**, Γραφίστας - Σχεδιαστής Ιστοσελίδων

ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ - **Ελένη Καραντζόλα**, Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Αιγαίου
ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Τα «πρωτάκια» στο Δημοτικό δεν είναι «πρωτάκια» στη γλώσσα! Ήδη στην ηλικία των 4-5 χρόνων, τα περισσότερα παιδιά έχουν αρκετά ευρύ προφορικό λεξιλόγιο, κατασκευάζουν προτάσεις με τη σωστή σειρά και συμφωνία των όρων, έχουν επίγνωση του γεγονότος ότι η γλώσσα εξυπηρετεί την επικοινωνία και τη χρησιμοποιούν κατάλληλα. Έχουν, ακόμη, εμπειρίες και γνώσεις ανάγνωσης και γραφής.

Όμως, ο επιστημονικός λόγος, και γενικότερα ο πολιτισμός του γραπτού λόγου στον οποίο ζούμε, είναι ιδιαίτερα απαιτητικός ως προς τις δεξιότητες ανάγνωσης και γραφής. Είναι αποστολή του σχολείου να καλλιεργήσει τις δεξιότητες αυτές. Σε ό,τι αφορά τη διδασκαλία της γραφής, στην Α΄ τάξη χρειάζεται να διασφαλιστεί η εκμάθηση του αλφαβητικού συστήματος για όλα τα παιδιά, μέσα από δραστηριότητες που έχουν νόημα, αξιοποιούν τις εμπειρίες τους και αναπτύσσουν τη δημιουργικότητά τους. Καθώς τα παιδιά προχωρούν στην ενσυνείδητη επεξεργασία όλο και περισσότερων γραμμάτων, η ενασχόληση με την ανάγνωση και τη γραφή γίνεται όλο και πιο ατομική και εκτενής. Σε κάθε περίπτωση, ο προφορικός λόγος στην τάξη έχει μεγάλη σημασία, προκειμένου να εισαχθούν όλα τα παιδιά συστηματικά στις διαδικασίες ανάγνωσης και γραφής που προσιδιάζουν στις κοινωνίες μας.

Τι περιλαμβάνει το εκπαιδευτικό υλικό;

Το βιβλίο της Α΄ Δημοτικού αποτελείται από το Βιβλίο Μαθητή / Μαθήτριας (ΒΜ) και το Τετράδιο Εργασιών (ΤΕ), με 2 τεύχη το καθένα. Το ΒΜ μας φέρνει σε επαφή με κείμενα και μας βοηθά να κατανοήσουμε τις λειτουργίες της γλώσσας: πώς αυτή αλλάζει ανάλογα με το ποιος/α μιλά, σε ποιον/α, το μέρος όπου επικοινωνούμε, το θέμα το οποίο συζητάμε. Στο ΤΕ τα παιδιά αναπτύσσουν το λεξιλόγιό τους με τη βοήθεια παιγνιδιών ασκήσεων, ανακαλύπτουν διαισθητικά κανόνες της γλώσσας και εξασκούνται στην ορθογραφία.

Το ΒΜ και το ΤΕ της Α΄ τάξης χωρίζονται σε 3 μέρη:

(α) τη μετάβαση από το Νηπιαγωγείο στο Δημοτικό, που καλύπτει τις πρώτες 3-4 εβδομάδες στο σχολείο,

(β) τη ρητή διδασκαλία του αλφαβητικού συστήματος, όπου τα παιδιά εστιάζουν σε συστάδες γραμμάτων και διψήφων (Ενότητες 1-4),

(γ) θεματικές ενότητες, σχετικές με το παρελθόν, το παρόν και το μέλλον (Ενότητες 5-7).

Το ΒΜ περιέχει επίσης εκπαιδευτικό υλικό για τις επετείους και τις θρησκευτικές εορτές που γιορτάζουμε στο σχολείο μας, το οποίο μοιράζεται στα δύο τεύχη. Τόσο το ΒΜ όσο και το ΤΕ περιλαμβάνουν πολλά ψηφιακά μαθησιακά αντικείμενα, που συμπληρώνουν ή διευρύνουν το περιεχόμενο του μαθήματος.

Πώς δουλεύουμε στη μετάβαση;

Τα παιδιά 6-7 ετών έρχονται στην Α΄ τάξη από το Νηπιαγωγείο, έχοντας προσεγγίσει ολιστικά τη γλώσσα, ως γραφή και ομιλία μέσα από παιγνιώδεις δραστηριότητες αναδυόμενου γραμματισμού χωρίς να γίνεται ρητή διδασκαλία των γραμμάτων.

Το εκπαιδευτικό υλικό στην ενότητα της μετάβασης, προκειμένου να δώσει στα παιδιά τον απαραίτητο χρόνο προσαρμογής στο Δημοτικό, διαφοροποιείται από το υπόλοιπο πρόγραμμα του σχολικού έτους και περιλαμβάνει πρακτικές με τις οποίες τα παιδιά είναι εξοικειωμένα από το Νηπιαγωγείο, όπως είναι η συζήτηση γύρω από ένα θέμα, τα γλωσσικά παιχνίδια, η ανάγνωση βιβλίων, η ακρόαση τραγουδιών, οι χειροτεχνίες και η ζωγραφική γύρω από τα γράμματα, δίνοντας έμφαση στον προφορικό λόγο και τη σύνδεσή του με τον γραπτό.

Πώς δουλεύουμε στις Ενότητες 1-4;

Γραφή και ανάγνωση είναι διαδικασίες με νόημα και, συγχρόνως, πράξεις αλληλένδετες. Επειδή στα παιδιά των 6-7 χρόνων, οι δεξιότητες κατανόησης και παραγωγής προφορικού λόγου είναι πολύ πιο αναπτυγμένες από τις αντίστοιχες του γραπτού, το εκπαιδευτικό υλικό στις Ενότητες 1-4 δουλεύει με διαφορετικές ταχύτητες. Στην αριστερή σελίδα, δίνεται ένα κείμενο προς ανάγνωση, που περιέχει και τη λέξη καρτέλας, για να κινητοποιήσει το ενδιαφέρον των παιδιών. Διαβάζεται από την/τον εκπαιδευτικό, η/ο οποία/ος καλείται να είναι για τα παιδιά πρότυπο αναγνώστη/τριας. Ως έμπειρη/ος αναγνώστρια/ης, διαβάζει ζωντανά, με τρόπο φυσικό, κάνοντας παύσεις όπου απαιτείται από το ίδιο το κείμενο. Στη δεξιά σελίδα, το παιδί εξοικειώνεται με την ηχητική και γραπτή πλευρά του κάθε γράμματος, και την συνδυαστικότητά του, μέσα από δραστηριότητες ανάλυσης-σύνθεσης. Ασκείται επίσης στην κατά μόνας ανάγνωση σε κείμενο που περιλαμβάνει μόνο ρητά διδαγμένα γράμματα, ειδικά σημασμένο χρωματικά.

Πώς δουλεύουμε στις Ενότητες 5-7;

Καθεμία από τις τρεις θεματικές Ενότητες του ΒΜ μάς καλεί να απαντήσουμε σε ένα βασικό ερώτημα. Αποτελείται από 3 υποενότητες, μία ανά εβδομάδα διδασκαλίας. Στις υποενότητες διερευνώνται σχετικά υποερωτήματα του βασικού ερωτήματος. Η τέταρτη υποενότητα είναι επαναληπτική: έχει ως στόχο να συμπυκνώσει όσα διδάχτηκαν στην Ενότητα. Κάθε επαναληπτική υποενότητα ολοκληρώνεται με ερωτήσεις αυτοαξιολόγησης, που μας βοηθούν να αντιληφθούμε τι μάθαμε καλά και τι χρειάζεται να ξαναδούμε προσεκτικά. Στο τέλος κάθε ενότητας υπάρχει ψηφιακή βιβλιοθήκη με προτεινόμενα λογοτεχνικά βιβλία.

Μια σειρά από σύμβολα, που παραθέτουμε παρακάτω, μας βοηθούν να γνωρίζουμε τι μας ζητά η κάθε δραστηριότητα και μας οδηγούν στο μονοπάτι της μάθησης.

Είμαστε έτοιμοι/ες να ξεκινήσουμε; **Πάμε!**

ΤΑ ΣΥΜΒΟΛΑ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Αναπτύσσουμε τις δεξιότητές μας

Κατανοούμε προφορικά κείμενα		Παράγουμε προφορικό λόγο	
Διαβάζουμε μαζί στην τάξη		Διαβάζουμε ο καθένας χωριστά	
Κατανοούμε γραπτά κείμενα		Γράφουμε κείμενα	
Εντοπίζουμε και κυκλώνουμε			

Χτίζουμε το λεξιλόγιό μας και ανακαλύπτουμε πώς λειτουργεί η γλώσσα

Μαθαίνουμε νέες λέξεις		Μαθαίνουμε να γράφουμε σωστά	
Ανακαλύπτουμε «μυστικά» της γλώσσας		Θυμόμαστε «μυστικά» της γλώσσας που μάθαμε	

Εργαζόμαστε μαζί στην τάξη

Συζητάμε στην τάξη		Διαβάζουμε ολόκληρα βιβλία	
Χωριζόμαστε σε ομάδες		Δουλεύουμε στον ρυθμό μας	
Παρατηρούμε την εικόνα		Παρακολουθούμε βίντεο	
Σκεφτόμαστε τι μάθαμε			

Θα μας βοηθήσουν και αυτά....

Παρατηρούμε τον βαθμό δυσκολίας των ερωτήσεων	
---	---

Στην ενότητα αυτή:

Κειμενικοί τύποι,
πολυτροπικότητα

Ακούμε, βλέπουμε,
διαβάζουμε

Μετάβαση από το Νηπιαγωγείο στην Α΄ Τάξη

[σελ. 10-16]

- Γνωριζόμαστε με τη δασκάλα ή τον δάσκαλο, τους συμμαθητές και τις συμμαθήτριες και όσους/όσες δουλεύουν στο σχολείο
- Γνωρίζουμε το σχολείο
- Συζητάμε για τα συναισθήματα και τις προσδοκίες των παιδιών από την Α΄ τάξη
- Αινίγματα
- Πολυτροπική έκφραση συναισθημάτων
- Λίστα με τα δικαιώματα του αναγνώστη και της αναγνώστριας
- Ακρόαση τραγουδιών για τον εαυτό, τα συναισθήματα, τη φιλία και το σχολείο
- Βίντεο με ανάγνωση ιστορίας

1. Αα, Νν, Ιι, Ττ, Ππ, Οο, Εε, Σς, Ηη

[σελ. 17-38]

- Ρητή διδασκαλία των γραμμάτων της Ενότητας
- Αφήγηση
- Διάλογος
- Ποιήματα
- Λέξεις και σύντομες αφηγήσεις
- Διαλογικά κείμενα και φανταστικές ιστορίες
- Αποσπάσματα από ποιήματα για το νερό και τον ήλιο
- *είναι, έχει, και* (ολική ανάγνωση)

2. Ρρ, Κκ, Μμ, Λλ, Ββ, Δδ, Ωω, Υυ, ΟΥου

[σελ. 39-58]

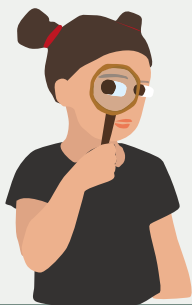
- Ρητή διδασκαλία των γραμμάτων και του διψήφου της Ενότητας
- Περιγραφή
- Αφήγηση
- Ποιήματα, νανουρίσματα
- Αινίγματα
- Λέξεις και προτάσεις που αποτελούνται από τα γράμματα που έχουν διδαχθεί
- Περιγραφές και φανταστικές ιστορίες για ρομπότ, μάγισσα, δράκο και ταξίδια με βιβλία
- Μυθολογική αφήγηση για τον Ωκεανό

3. Γγ, Θθ, Χχ, Ζζ, Φφ, Ξξ, Ψψ, Ει ει, Οι οι

[σελ. 59-78]

- Ρητή διδασκαλία των γραμμάτων και διψήφων της Ενότητας
- Περιγραφή
- Αφήγηση
- Πληροφοριακά κείμενα
- Ποιήματα, δημοτικό τραγούδι
- Λέξεις και προτάσεις που αποτελούνται από τα γράμματα που έχουν διδαχθεί
- Περιγραφές και πληροφορίες για ζώα και το ψωμί
- Φανταστικές ιστορίες για γίγαντες και ξιφίες
- Ποίημα για την οικογένεια
- Τραγούδι για τη θάλασσα

Συζητάμε, γράφουμε, συνθέτουμε

Ανακαλύπτουμε πώς λειτουργεί η γλώσσα

Χτίζουμε το λεξιλόγιό μας

Διαβάζουμε ολόκληρα βιβλία

- Πρωτογραφικές δραστηριότητες
- Εκφράσεις για συναισθήματα
- Συζήτηση για τα βιβλία
- Ταμπέλες στο σχολείο

- Γλωσσικά παιχνίδια με το κύριο όνομα
- Παιχνίδια με τις λέξεις (φωνημική, συλλαβική ενημερότητα)

- Λέξεις και εκφράσεις σχετικές με τα συναισθήματα
- Λέξεις σχετικές με το σχολείο

- Δημιουργία της βιβλιοθήκης της τάξης

- Συζήτηση για τους ήρωες και τις ηρωίδες των κειμένων της Ενότητας
- Εξάσκηση στα γράμματα της Ενότητας
- Σύνθεση σύντομων προτάσεων, ομαδικά

- Φωνολογική επίγνωση
- Αναγνώριση και εντοπισμός γραμμάτων κεφαλαίων-πεζών
- Σύνθεση λέξεων

- Λέξεις από/με τα γράμματα της Ενότητας
- Σύνθετες λέξεις με τον ήλιο
- Κρυπτόλεξο

- Το λογοτεχνικό βιβλίο που προτείνεται
- Άλλα βιβλία που στους τίτλους έχουν γράμματα της Ενότητας

- Συζήτηση για παιχνίδια, βιβλία, ταξίδια, μύθους, νανουρίσματα
- Εξάσκηση στα γράμματα και το δίψηφο της Ενότητας
- Σύνθεση προτάσεων και μικρών κειμένων, ομαδικά

- Φωνολογική επίγνωση
- Αναγνώριση και εντοπισμός γραμμάτων και διψήφου
- Σύνθεση λέξεων

- Λέξεις από/με τα γράμματα της Ενότητας
- Λέξεις γύρω από τον ύπνο, τη θάλασσα, τα ταξίδια
- Κρυπτόλεξο

- Το λογοτεχνικό βιβλίο που προτείνεται
- Άλλα βιβλία που στους τίτλους έχουν γράμματα της Ενότητας

- Συζήτηση για ζώα, το ψωμί, την οικογένεια
- Εξάσκηση στα γράμματα και τα δίψηφα της Ενότητας
- Σύνθεση προτάσεων με απλή δομή
- Παραγωγή σύντομων κειμένων

- Φωνολογική επίγνωση
- Αναγνώριση και εντοπισμός γραμμάτων και διψήφων
- Σύνθεση λέξεων
- Πληθυντικός σε -οι (διαισθητικά)
- Καταλήξεις -ω, -εις, -ει (διαισθητικά)

- Λέξεις με τα γράμματα και τα δίψηφα της Ενότητας
- Σύνθετες λέξεις με τη θάλασσα
- Λέξεις που έχουν σχέση με την κατοικία
- Κρυπτόλεξο

- Το λογοτεχνικό βιβλίο που προτείνεται
- Άλλα βιβλία που στους τίτλους έχουν γράμματα της Ενότητας

Ποιος είμαι; Ποια είσαι; Γνωριζόμαστε!

Λέμε «καλημέρα»!

Καλημέρα σε
διάφορες γλώσσες

καλημέρα!

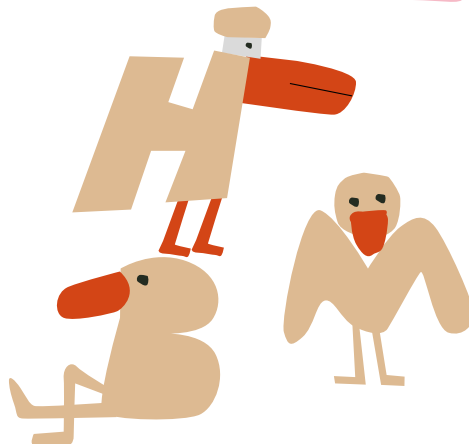
Φέρνουμε στο σχολείο
ένα κουτί με πράγματα
που αγαπάμε. Πάνω
στο κουτί σχηματίζουμε
το όνομά μας.

Εγώ είμαι ο...
Εσύ είσαι η...

Με τη βοήθεια της δασκάλας ή του δασκάλου
φτιάχνουμε κάρτες με τα ονόματα όλων
των παιδιών της τάξης.

⇒ Ας ζωντανέψουμε το πρώτο γράμμα
του ονόματός μας. Μπορούμε να
το ζωγραφίσουμε, να το φτιάξουμε
με διαφορετικά υλικά, να το κάνουμε
να μοιάζει με ζώο ή αντικείμενο.

Δραστηριότητες γύρω
από τα ονόματα

Παρακολουθούμε το βίντεο «Να σου πω ένα παραμύθι;» με την ιστορία του Αντώνη Παπαθεοδούλου «Έχω για συμμαθητή έναν πειρατή».

- ⇒ Φτιάχνουμε μια δαχτυλόκουκλα και με αυτήν παίρνουμε συνέντευξη από τον διπλανό ή τη διπλανή μας.
- ⇒ Ανοίγουμε το κουτί μας και δείχνουμε στον διπλανό ή στη διπλανή μας τα αγαπημένα μας πράγματα.
- ⇒ Στη συνέχεια, παρουσιάζουμε στην τάξη όσα μάθαμε για τον συμμαθητή ή τη συμμαθήτριά μας κι εκείνος ή εκείνη για μας.

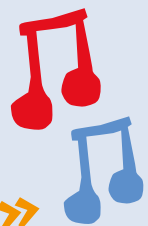

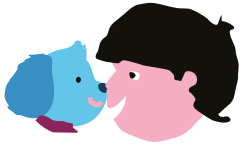
Φτιάχνουμε
μια δαχτυλόκουκλα

Ακούμε τραγούδια στο διαδίκτυο που μιλάνε για τον εαυτό μας, όπως το τραγούδι του Βαγγέλη Ηλιόπουλου:

«εγώ είμαι εγώ»

Νιώθω... Εσύ τι νιώθεις;

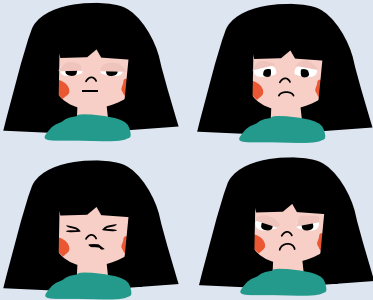
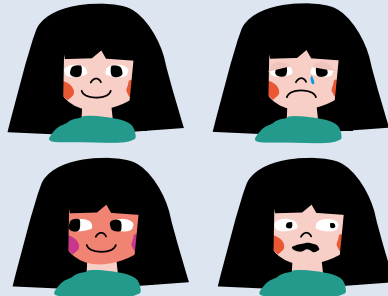
Ακούμε το τραγούδι:

«Εγώ κι εσύ μαζί»

Συζητάμε στην τάξη:

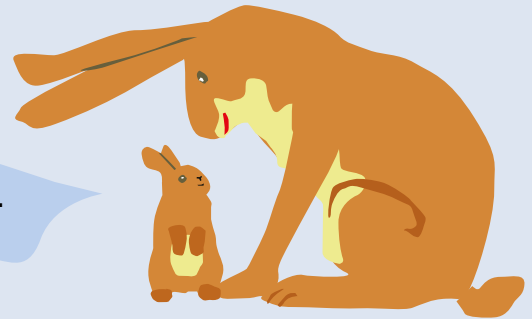
- Τι με κάνει να νιώθω **χαρά**;
- Τι με κάνει να νιώθω **λύπη**;
- Τι με κάνει να νιώθω **ντροπή**;
- Τι με κάνει να νιώθω **φόβο**;

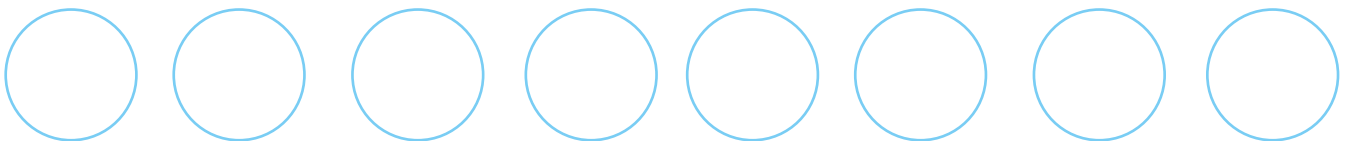
- Τι με κάνει να νιώθω **μοναξιά**;
- Τι με κάνει να νιώθω **θυμό**;
- Τι με κάνει να νοιώθω **αηδία**;
- Τι με κάνει να νιώθω **απογοήτευση**;

Όταν είμαστε μαζί στην τάξη αισθάνομαι...

Φτιάχνουμε τα δικά μας σύμβολα για τα συναισθήματα: χαρά, λύπη, άγχος, θυμός, φόβος, απογοήτευση, μοναξιά, ενθουσιασμός.

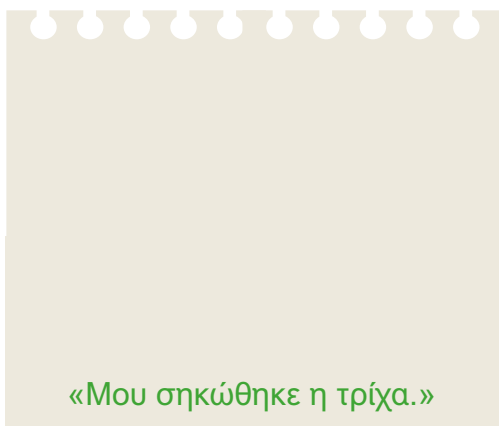
⇒ Μοιραζόμαστε ένα συναίσθημα που νιώσαμε σήμερα.

Αναγνωρίζεις τα συναισθήματά σου;

Ζωγραφίζουμε τον εαυτό μας όταν νιώθουμε ότι:

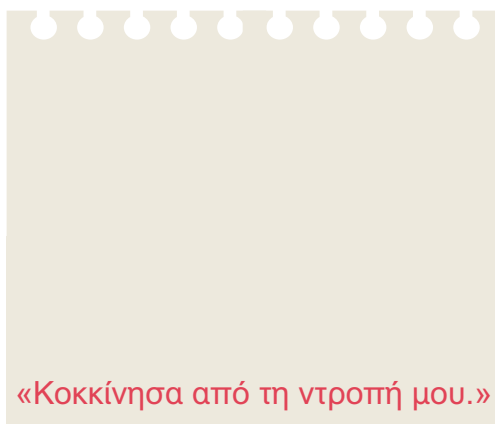
«Μου σηκώθηκε η τρίχα..»

«Κοκάλωσα από τον φόβο μου.»

«Πετάω στα σύννεφα από τη χαρά μου.»

«Κοκκίνησα από τη ντροπή μου.»

Εκφράζουμε τα συναισθήματά μας με λόγια.

Η **αγάπη** είναι σαν...

Ο **φόβος** είναι σαν...

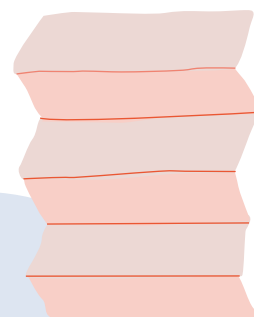
Αν η **ζήλεια** ήταν χρώμα, θα ήταν...

Αν η **λύπη** είχε γεύση, θα ήταν...

Ζωγραφίζουμε σε ένα βιβλίο ακορντεόν τι νιώθει ένας ήρωας ή μια ηρωίδα ενός βιβλίου που έχουμε διαβάσει.

Για παράδειγμα, τα συναισθήματα του Κοντορεβιθούλη ή της Κοκκινოსκουφίτσας σε διαφορετικές στιγμές της ιστορίας τους.

Φτιάχνουμε ένα βιβλίο ακορντεόν

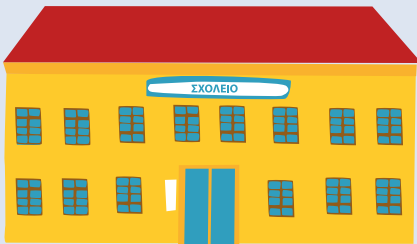
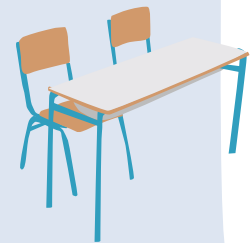
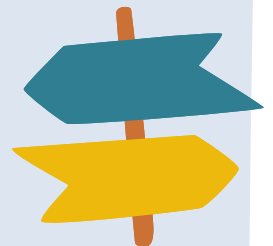
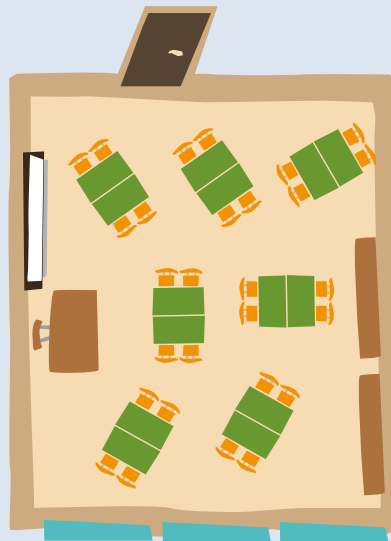
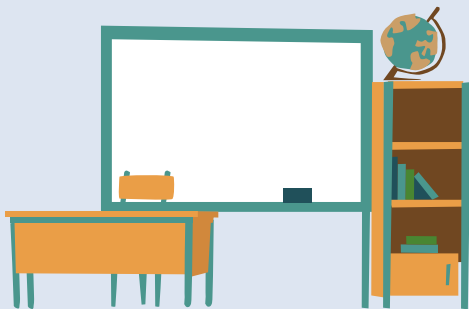

Πώς θα βρω τον δρόμο μου;

Φτιάχνουμε σε ομάδες τους χάρτες του σχολείου: τον χάρτη της τάξης, του ορόφου, του ισογείου, της αυλής.

⇒ Βάζουμε ταμπέλες και πινακίδες στις αίθουσες, στο κυλικείο, στα γραφεία.

Μαθαίνουμε ποιοι και ποιες εργάζονται στο σχολείο μας.

⇒ Ποια είναι τα ονόματά τους; Ποια είναι η δουλειά τους; π.χ. η κυρία ή ο κύριος που καθαρίζει, η διευθύντρια ή ο διευθυντής του σχολείου.

⇒ Χωριζόμαστε σε ομάδες, κάνουμε την έρευνά μας και παρουσιάζουμε αυτά που μάθαμε στην τάξη.

Χάθηκαν
οι μικρές λέξεις

Για να φτιάξουμε τη βιβλιοθήκη της τάξης μας, φέρνουμε στο σχολείο λογοτεχνικά βιβλία, κόμικς, περιοδικά και ό,τι άλλο είδος βιβλίου θέλουμε.

- ⇒ Αφού τα συγκεντρώσουμε όλα μαζί, τα τακτοποιούμε στα ράφια, με τον τρόπο που θα αποφασίσουμε.
- ⇒ Φτιάχνουμε με πλαστελίνη το όνομα ενός ήρωα ή μιας ηρωίδας που αγαπάμε.

Ο Γάλλος συγγραφέας Ντανιέλ Πενάκ πρότεινε μια λίστα με τα **δικαιώματα του αναγνώστη και της αναγνώστριας**. Τη διαβάζουμε στην τάξη και συζητάμε ποια θεωρούμε πιο σημαντικά. Τι θα θέλαμε να προσθέσουμε;

- ⇒ Κάθε παιδί διαλέγει και ζωγραφίζει ένα δικαίωμα. Μετά φτιάχνουμε ένα κολάζ για τα δικαιώματα του αναγνώστη και της αναγνώστριας στην τάξη μας.

Τα δικαιώματα του αναγνώστη και της αναγνώστριας

Ας παίξουμε με αινίγματα!

Αν στο **που** βάλω ένα **λι** τραγουδάει στο κλαδί.

Τι είναι;

Αν στο **γα** βάλω ένα **τα** νιαουρίζει όταν μιλά.

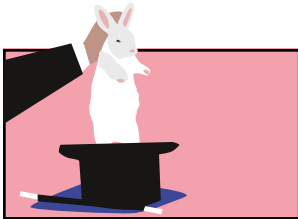
Τι είναι;

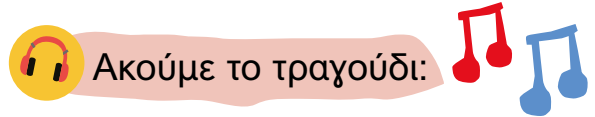
- ⇒ Φτιάξε κι εσύ ένα αίνιγμα για το αγαπημένο σου ζώο.

Σχηματίζουμε τα ζώα

Τι περιμένω από το σχολείο;

Ακούμε το τραγούδι:

«Θέλω σχολείο»

Φτιάχνουμε σε χαρτί του μέτρου, με τη βοήθεια της δασκάλας ή του δασκάλου μας, τη λίστα με όσα θα μπορούμε να κάνουμε στο τέλος της χρονιάς.

Όταν τελειώσω την Α΄ Δημοτικού,
θα μπορώ:

να γράφω...
να διαβάζω...
να συνεργάζομαι...
να...

- ➔ Το κάθε παιδί ζωγραφίζει τον εαυτό του και αυτά που θέλει να κάνει στο σχολείο. Γράφει το όνομά του στη ζωγραφιά του.
- ➔ Βάζουμε όλες τις ζωγραφιές σε ένα κουτί, που θα το ανοίξουμε στο τέλος της χρονιάς.

«Θέλω
σχολείο»

1.1

Αέρα, φύσα! σελ.18

Αα

1.4

Ας θυμηθούμε! σελ. 36

1.1

Τρέχει, τρέχει το νερό σελ.20

Νν

1.3

Ήλιε μου, ήλιε μου σελ.34

Ηη

1.1

Το ταξίδι του ιππότη σελ.22

Ιι

1.3

Σπίτι μου, σπιτάκι μου! σελ.32

Σσς

1.2

Στο τρένο σελ.24

Ττ

1.3

Ένας γρύλος στην ελιά σελ.30

Εε

1.2

Η Ορνέλα και η ομπρέλα σελ.28

Οο

1.2

Ο Πινόκιο και η πεταλούδα σελ.26

Ππ

Αα

Αέρα, φύσα!

Ααααα!

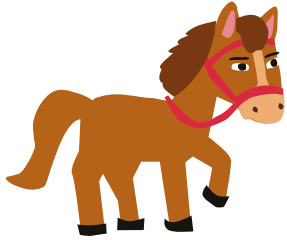
Διαβάζουμε μαζί.

- Αχ, ο **αέρας** να μας πάρει.
- Άννα, πάμε στον πλανήτη Άρη;
- Καλό μας ταξίδι!

1. Κυκλώνουμε τις λέξεις που έχουν **α** για να μάθουμε με τι θα ήθελε να ταξιδέψει η Άννα.

το άλογο

το αερόστατο

το πατίνι

το τρένο

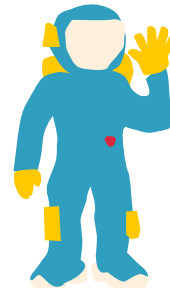
το καράβι

το ελικόπτερο

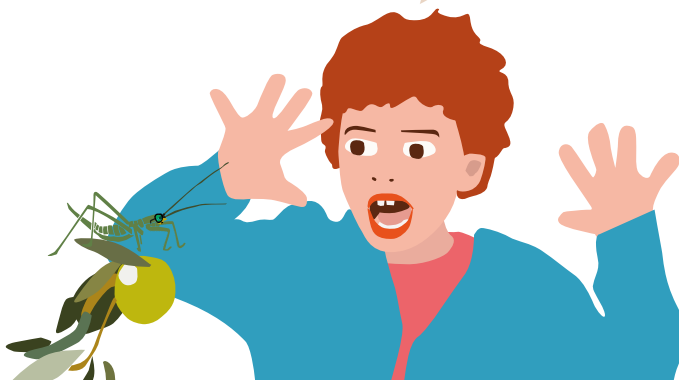

2. Πώς θα πάμε στον πλανήτη Άρη;
Φτιάχνουμε μαζί στην τάξη μια ιστορία.

3. Διαβάζουμε.

Ααααα!

Διαλέγουμε
λέξεις από Α

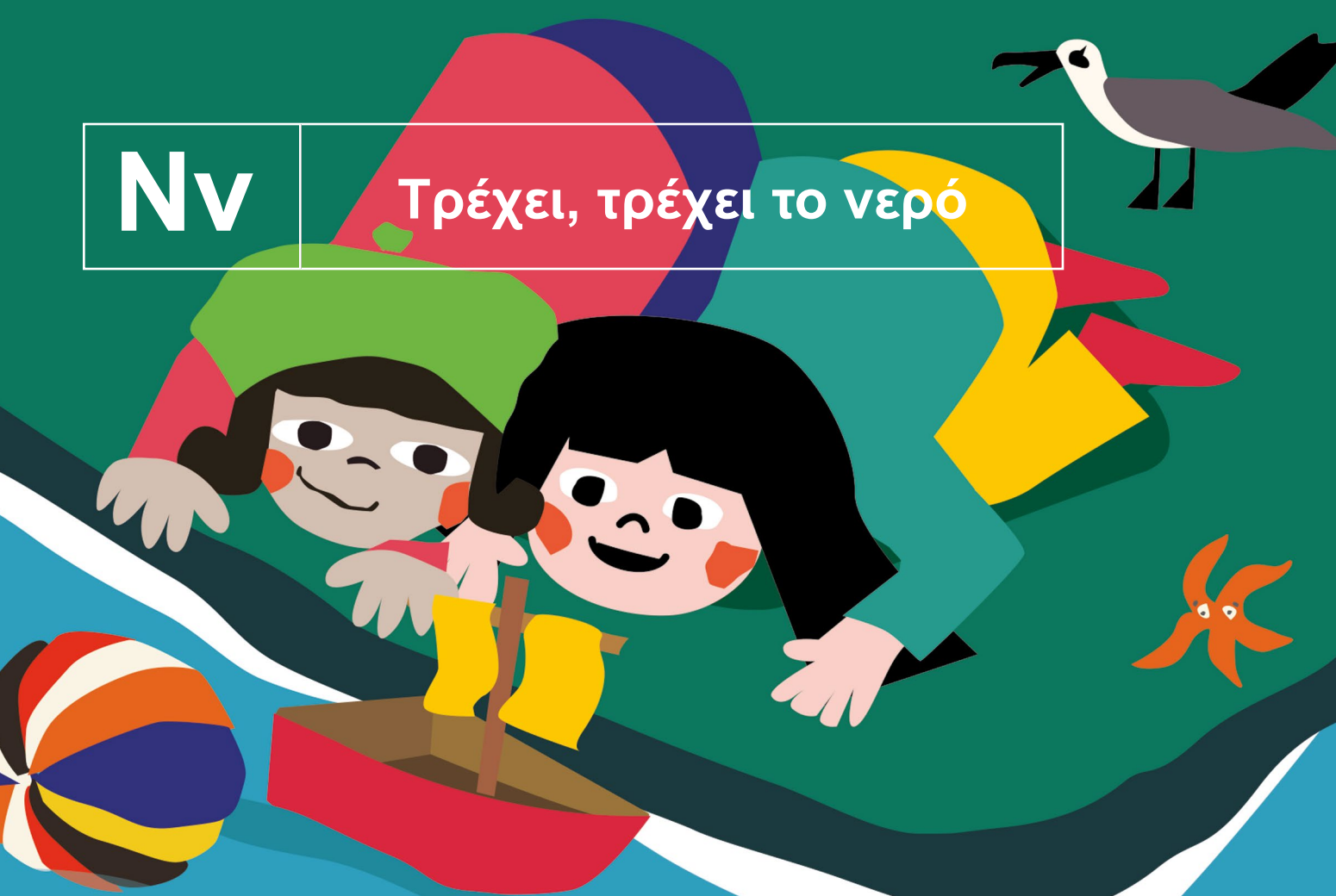
Αα

Νν

Ιι

Nv

Τρέχει, τρέχει το νερό

Διαβάζουμε μαζί.

Παίζει με τον ήλιο το νερό.
Τρέχει, τρέχει, τρέχει το νερό.

Στίχοι: Νίκος Γκάτσος

— Καλό ταξίδι!

Ακούμε το τραγούδι «Στου καιρού τη ζυγαριά»
από τον ψηφιακό δίσκο Λένη.

1. Κυκλώνουμε τις λέξεις που έχουν **V** για να μάθουμε τι συναντά το νερό στο ταξίδι του.

το ποτήρι

το καλάμι

το σύννεφο

το νησί

το πανί

το μανιτάρι

2. Λέμε λέξεις που έχουν **N v** και φτιάχνουμε μια μικρή ιστορία.

3. Διαβάζουμε.

Νανά, Άννα, να!

Aa

Nv

It

Νερό είναι...
Νερό έχει...

II

Το ταξίδι του ιππότη

Διαβάζουμε μαζί.

Ο ιππότης Ίαν
φοράει πανοπλία
και πάει στην Ιταλία.
— Καλό ταξίδι, Ίαν!

1. Ο ιππότης Ίαν ψάχνει τον δρόμο για το κάστρο. Για να τον βοηθήσουμε, κυκλώνουμε τις λέξεις που έχουν **l** και τις ενώνουμε.

2. Λέμε στην τάξη τι θα κάναμε αν ήμασταν ιππότες.

Αν ήμουν ιππότης, θα πήγαινα στην Ισπανία.

3. Διαβάζουμε.

Ίαν, Νίνα, ααα!

Διαλέγουμε λέξεις από l

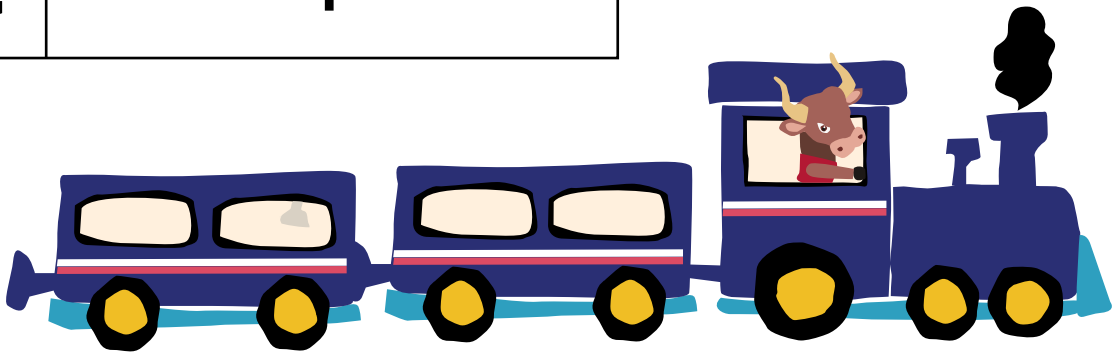
Αα

Νν

l

Ττ

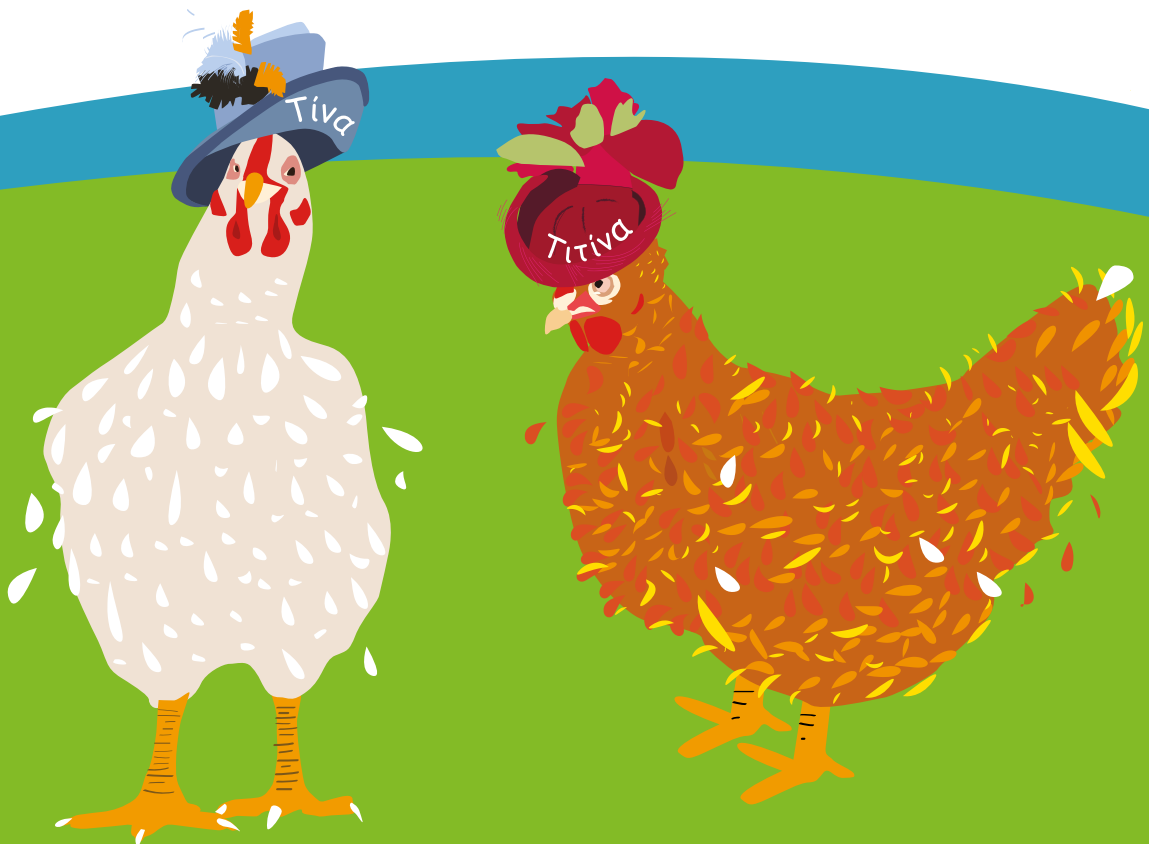
Στο τρένο

Διαβάζουμε μαζί.

Ένας ταύρος στο τιμόνι
και δυο κότες στο βαγόνι
με το **τρένο** ξεκινάνε,
μακρινό ταξίδι πάνε.

— Καλό ταξίδι, Τίνα και Τιτίνα!

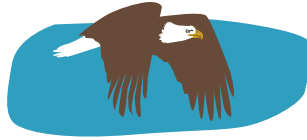
1.2

1. Ποια άλλα ζώα είναι στο τρένο; Κυκλώνουμε τις λέξεις που έχουν **τ** για να το μάθουμε.

η τίγρη

ο αετός

ο παπαγάλος

η πάπια

η πεταλούδα

η γάτα

2. Ζωγραφίζουμε δύο πράγματα με **τ** που θα παίρναμε στο ταξίδι μας.

3. Διαβάζουμε.

Διαλέγουμε λέξεις από **τ**

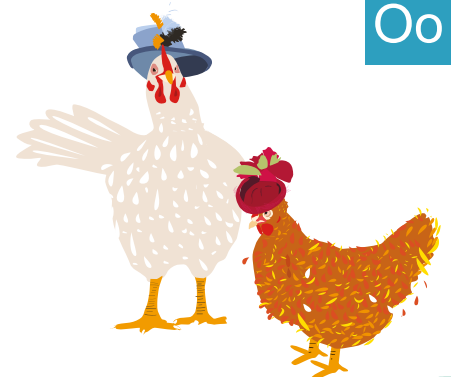
ττ

ππ

οο

Νίνα!
Τίνα!
Τιτίνα!

ΠΠ

Ο Πινόκιο και η πεταλούδα

Διαβάζουμε μαζί.

Ο Πινόκιο ρωτάει
πεταλούδα που πετάει
στην πλατεία πώς θα πάει.
— Καλό ταξίδι, Πινόκιο!

1. Τι υπάρχει στην πλατεία; Κυκλώνουμε τις λέξεις που έχουν **Π** για να το μάθουμε.

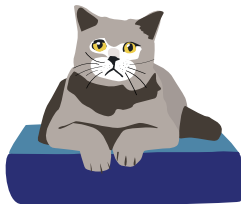
το τόπι

το ποδήλατο

το πατίνι

η γάτα

η πέτρα

το λουλούδι

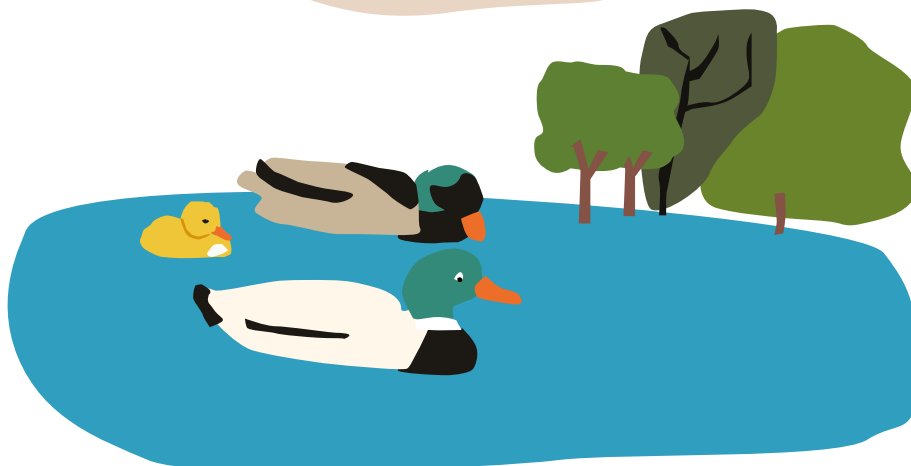
2. Τι γνωρίζουμε για τον Πινόκιο;

Εικονογραφήσεις
του Πινόκιο

3. Διαβάζουμε.

Παπί, πι πι πι!
Παπί, πα πα πα!

Ττ

Ππ

Οο

Οο

Η Ορνέλα και η ομπρέλα

Διαβάζουμε μαζί.

- Ποιο **είναι** το όνομά σου;
- Το όνομά μου είναι Ορνέλα.
Πινόκιο, ανέβα, έλα,
στην πολύχρωμη **ομπρέλα**.
- Καλό ταξίδι, Ορνέλα!

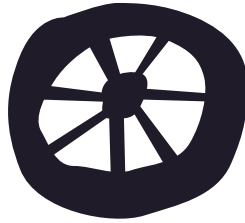
1.2

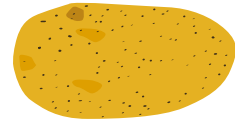
1. Η πεταλούδα πετάει γύρω από λέξεις που έχουν **ο**. Τις κυκλώνουμε για να μάθουμε ποιες είναι.

η ομπρέλα

η ρόδα

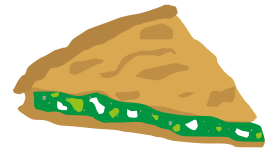
η πατάτα

η γόμα

το τόπι

η πίτα

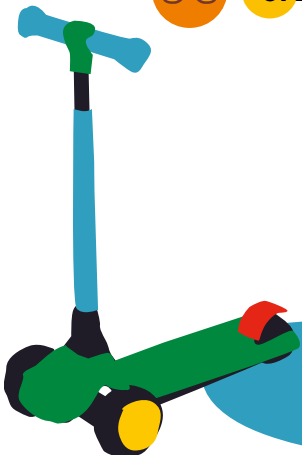

2. Πού πάνε ο Πινόκιο και η Ορνέλα; Λέμε τις ιδέες μας. Χρησιμοποιούμε δύο λέξεις που έχουν **ο** από την άσκηση 1 και φτιάχνουμε μια ιστορία.

3. Διαβάζουμε.

- Τι είναι;
- Είναι ένα τόπι.
- Τι είναι;
- Είναι ένα πατίνι.

Το όνειρο
του Γίομο

Ττ

Ππ

Οο

Εε

Ένας γρύλος στην ελιά

Διαβάζουμε μαζί.

Ένας γρύλος με γυαλιά
έχει σπίτι στην ελιά.
Απορούσε και ρωτούσε:
— Έχει άραγε η **ελιά**
και ψηλότερα κλαριά;
Μια και δυο το αποφασίζει,
να χοροπηδά αρχίζει.
Και την έβδομη ημέρα,
φτάνει πια στην κορυφή
και φωνάζει από εκεί:
— Ουρανέ μου, καλημέρα!
Να μπορούσα να πετάξω
και τον αετό να φτάσω!

1. Ο γρύλος πηδάει σε λέξεις που έχουν Ε.
Τις κυκλώνουμε για να μάθουμε ποιες είναι.

η ομπρέλα

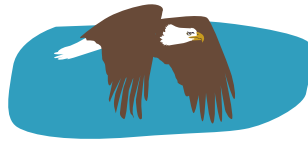
το ποδήλατο

η πάπια

το τρένο

ο αετός

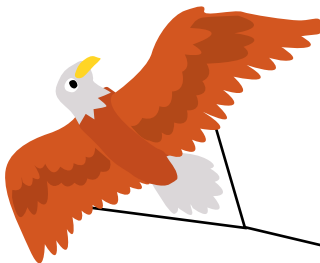
το ελικόπτερο

2. Τι λέει ο γρύλος στον αετό, όταν συναντιούνται; Σκεφτόμαστε έναν διάλογο και τον παρουσιάζουμε στην τάξη.

3. Διαβάζουμε.

— Τι έχει ο Ίαν;
— Ο Ίαν έχει έναν αετό.
Έχει έναν αετό από πανί.
— Πέτα, αετέ!

Λέξεις που έχουν
σχέση με την ελιά

Εε

Σσς

Ηη

Σςς

Σπίτι μου, σπιτάκι μου!

Διαβάζουμε μαζί.

Πού είναι ο Πάνος και η Σία;
Πού είναι ο Τάσος και η Τασία;
Γύρω γύρω ταξιδεύουν
και τον κόσμο κυριεύουν.
Μήπως πάνε στη Σκωτία;
Μήπως πάνε στη Σητεία;
Μήπως στη Θεσσαλονίκη;
Μήπως στο δικό τους **σπίτι**;
— Καλό ταξίδι, παιδιά!

1. Συζητάμε.

- ⇒ Τι σημαίνει ότι τα παιδιά «γύρω γύρω ταξιδεύουν και τον κόσμο κυριεύουν»; Λέμε τις ιδέες μας.
- ⇒ Θυμόμαστε μέρη που έχουμε ταξιδέψει ή γνωρίζουμε και έχουν **Σςς**.

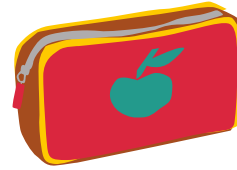
2. Κυκλώνουμε τις λέξεις που έχουν **σς** για να μάθουμε τι υπάρχει στο σακίδιο της Σίας.

η καρέκλα

η σοκολάτα

η κασετίνα

το σαπούνι

ο χάρακας

το μολύβι

3. Όταν η Σία πήγε για ύπνο, το σακίδιο, το μολύβι, η κασετίνα και ο χάρακας συστήθηκαν μεταξύ τους. Λέμε τι είπαν.

Εγώ είμαι το μολύβι. Τι κάνω;

Εγώ είμαι ο χάρακας. Τι κάνω;

Εγώ είμαι η κασετίνα. Τι κάνω;

Εγώ είμαι το σακίδιο. Τι κάνω;

Γράφω τα γράμματα που μαθαίνουν τα παιδιά.

⇒ Βρίσκουμε και άλλες λέξεις με **σς** και συνεχίζουμε το παιχνίδι.

4. Διαβάζουμε.

Βρίσκουμε το σπίτι
του κάθε ζώου

Στο σπίτι είναι ο Πάνος και ο Τάσος.
Ο Τάσος έχει ένα τόπι.

Εε

Σσς

Ηη

Ηη

Ήλιε μου, ήλιε μου

Διαβάζουμε μαζί.

Ο ήλιος ο ηλιάτορας
ο πετροπαιχνιδιάτορας.
Φωτιά 'ναι το πηγούνι του
χρυσάφι το πιρούνι του.

Στίχοι: Οδυσσέας Ελύτης

— Ήλιε, καλό ταξίδι!

Ακούμε στο διαδίκτυο μουσικές για τον ήλιο
από το πρόγραμμα Μελίνα «Ο ήχος της μουσικής».

1. Συζητάμε τι γίνεται όταν ανατέλλει ο ήλιος.
Τι γίνεται όταν δύει;

2. Διαβάζουμε όλοι μαζί, λύνουμε το αίνιγμα και γράφουμε την απάντηση.

Αχτίνες έχω, ρόδες δεν έχω κι όμως τρέχω.

Ποιος είμαι;

Ο ___ λ ___ _ _ .

3. Ο ήλιος ταξιδεύει και φωτίζει τις λέξεις που έχουν **η**.
Τις κυκλώνουμε για να μάθουμε ποιες είναι.

το ηφαίστειο

το πατίνι

το ηλιοτρόπιο

η γη

το νησί

το βιβλίο

Εε

Σσς

Ηη

Λέξεις που ΔΕΝ
αρχίζουν από **Ε, Σ, Η**

4. Διαβάζουμε.

Η Άννα ή η Πόπη ήταν στο νησί;
Στο νησί ήταν η Πόπη.

Ας θυμηθούμε!

1. Διαβάζουμε μαζί το κείμενο. Επαναλαμβάνουμε τις λέξεις που τελειώνουν σε «-έλα». Σκεφτόμαστε κι άλλες δικές μας.

Η Νένα στην κούνια

Να η Νένα.

Η Νένα είναι πάνω στην κούνια
και τραγουδά:

«Κούνια μπέλα,
σύρε κι έλα
τρέχω πάνω
σ' αεροπλάνο
με τα χέρια
πιάνω αστέρια.
Πέτα, γέλα
κούνια μπέλα».

Στίχοι: Θέτη Χορτιάτη - Τασούλα Τσιλιμένη

2. Κυκλώνουμε στο κείμενο, με διαφορετικά χρώματα, τα γράμματα που μάθαμε.

Κόκκινο για το **Α α**

Κίτρινο για το **Ν ν**

Καφέ για το **Ι ι**

Μπλε για το **Τ τ**

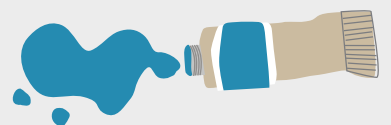
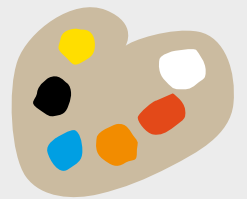
Πράσινο για το **Π π**

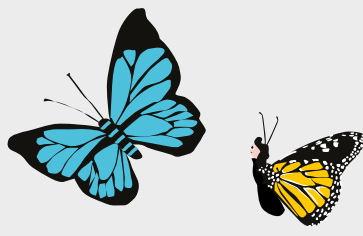
Μοβ για το **Ο ο**

Πορτοκαλί για το **Ε ε**

Μαύρο για το **Σ σ ς**

Ροζ για το **Η η**

1.4

3. Διαβάζουμε μαζί το κείμενο.

Η πεταλούδα είναι έντομο. Έχει μακριές κεραίες και τέσσερα φτερά. Μια πεταλούδα μπορεί να είναι καφέ και να έχει κίτρινες βούλες. Μπορεί να είναι γαλάζια και να έχει μαύρες γραμμές. Κάθε είδος έχει διαφορετικά χρώματα και σχέδια. Υπάρχουν χιλιάδες είδη πεταλούδας.

Ο κύκλος ζωής
μιας πεταλούδας

4. Σημειώνουμε στο κουτάκι ΝΑΙ (N) για τη σωστή απάντηση και ΟΧΙ (O) για τη λάθος.

Μια πεταλούδα έχει τέσσερα φτερά.
Όλες οι πεταλούδες έχουν το ίδιο χρώμα.
Η πεταλούδα έχει κεραίες.
Υπάρχουν πολύ λίγα είδη πεταλούδας.

5. Διαλέγουμε ποιο ταιριάζει: έχει ή είναι; Συμπληρώνουμε και διαβάζουμε τις προτάσεις.

Ο Ιππότης _____ σε ένα νησί.
Η Νένα _____ ένα τόπι.
Ο Τάσος _____ ένα πάνινο παπί.
Η Άννα _____ στο σπίτι και
_____ ένα πατίνι.

Θυμόμαστε λέξεις από
Α, Ν, Ι, Τ, Π, Ο, Ε, Σ, Η

6. Δημιουργούμε μια μικρή ιστορία.

- ⇒ Βρίσκουμε μια λέξη που ξεκινάει από το κάθε γράμμα της λέξης **π α π ί**.
- ⇒ Με τις λέξεις αυτές δημιουργούμε μια μικρή ιστορία.

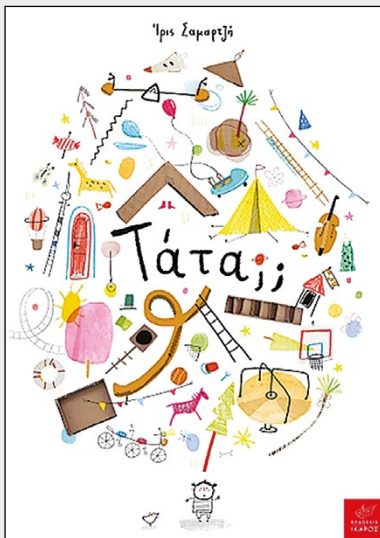

7. Τώρα, στο τέλος της ενότητας, μπορώ:

			
να αναγνωρίζω τα γράμματα που μάθαμε και τις λέξεις είναι και έχει,			
να ταιριάζω μικρά και μεγάλα γράμματα,			
να διαβάζω λέξεις και μικρές προτάσεις με τα γράμματα που μάθαμε,			
να γράφω λέξεις και μικρές προτάσεις με τα γράμματα που μάθαμε,			
να φτιάχνω, με τα άλλα παιδιά, μικρές ιστορίες.			

8. Ταξίδι στα βιβλία, ταξίδια με βιβλία...

- ➔ Διαβάζουμε τον τίτλο του βιβλίου.
- ➔ Εντοπίζουμε το όνομα της συγγραφέα.
- ➔ «Πόσα πράγματα χρειαζόμαστε για να περάσουμε καλά με τους φίλους μας», ρωτάει η συγγραφέας. Παίρνουμε ιδέες από το εξώφυλλο.
- ➔ Αφού διαβάσουμε το βιβλίο στην τάξη, απαντάμε πάλι στην ίδια ερώτηση.

Ταξίδι στα βιβλία, ταξίδια με βιβλία (1):
εξώφυλλα με τα **A, N, I, T, Π, O, E, Σ, Η**

2.1

Ρολόι δεν έχω... σελ.40

Ρρ

2.4

Ας θυμηθούμε! σελ. 56

2.1

Το καραβάκι ταξιδεύει σελ.42

Κκ

2.3

Πού είναι ο ύπνος μου; σελ.54

Υυ

2.3

Ου ου

2.1

Μια μάγισσα αλλιώς σελ.44

Μμ

2.3

Ωκεανός σελ.52

Ωω

2.2

Ο δράκος με τα βιβλία σελ.50

Δδ

2.2

Αν ήμουν λαγός σελ. 46

Λλ

2.2

Ταξίδια με ένα βιβλίο σελ.48

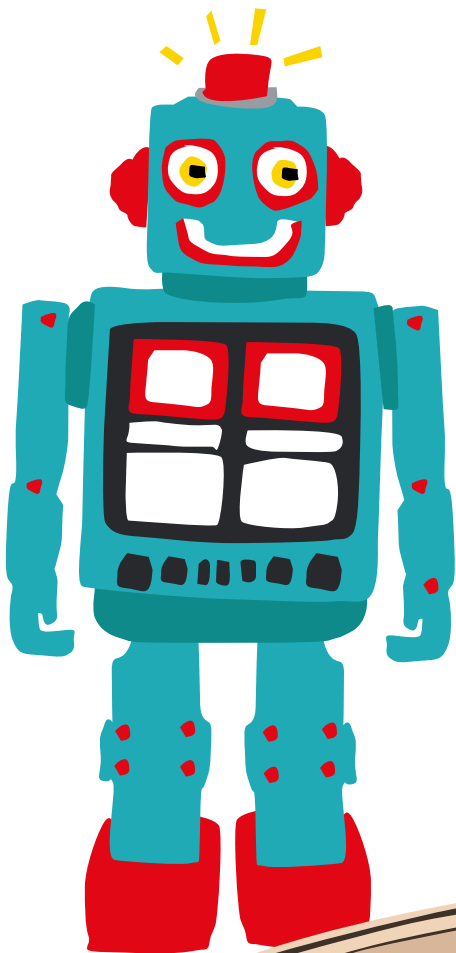
Ββ

Ρρ

Ρολόι δεν έχω...

Διαβάζουμε μαζί.

Ρόδες δεν έχω και όμως τρέχω
από τη μια άκρη του σπιτιού στην άλλη.

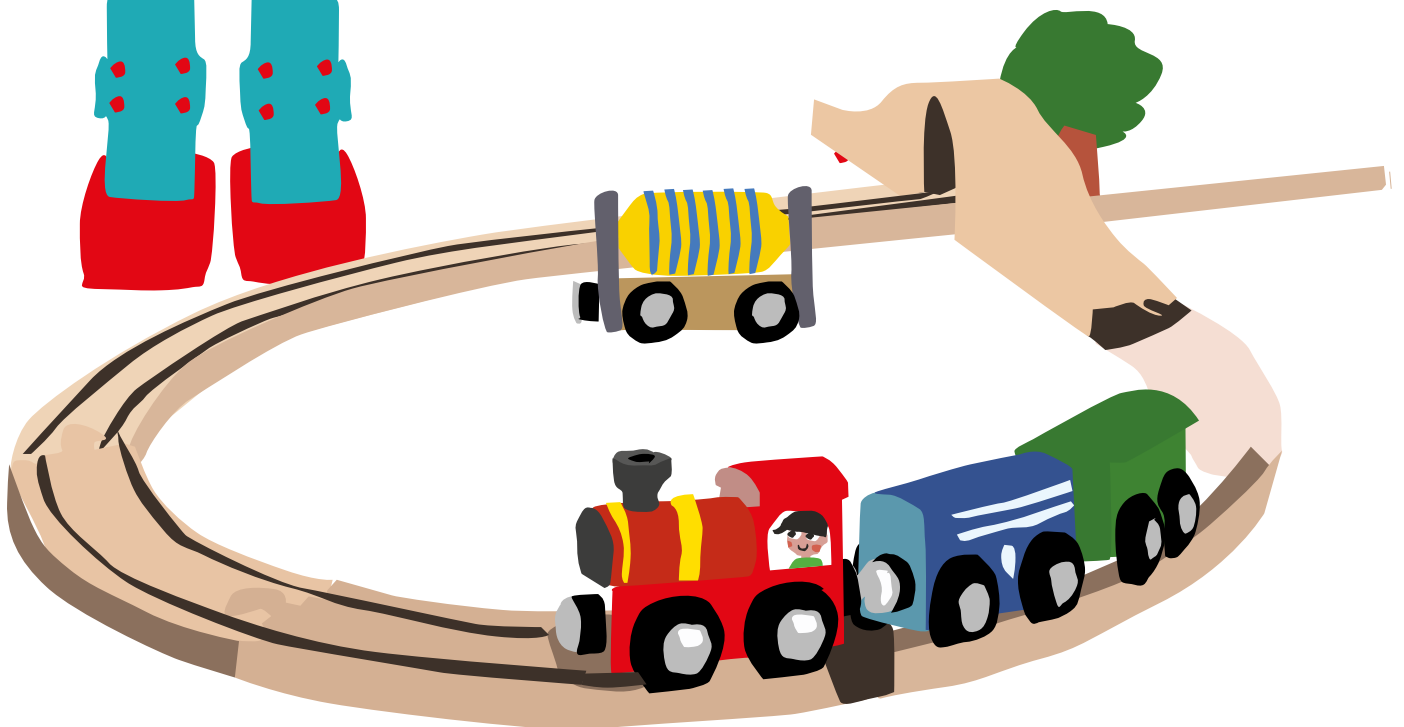
Ρολόι δεν έχω και όμως ξέρω
την ώρα να λέω.

Αυτιά δεν έχω και όμως ακούω.

Στόμα δεν έχω κι όμως μιλάω,
μπορώ ακόμα και να γελάω.

Τι είμαι;

Είμαι ο Ροτ, το ρομπότ!

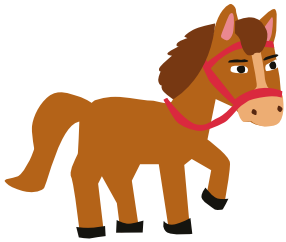

1. Περιγράφουμε το ρομπότ. Κάθε παιδί προσθέτει μια φράση και η δασκάλα ή ο δάσκαλος τις καταγράφει.

2. Το ρομπότ ονειρεύεται να ταξιδέψει με διάφορα μέσα. Κυκλώνουμε τις λέξεις που έχουν **ρ** για να μάθουμε ποια είναι αυτά.

το άλογο

το αερόστατο

το αυτοκίνητο

το τρένο

το καράβι

το αεροπλάνο

3. Διαβάζουμε.

Τρία αερόστατα είναι στον αέρα.
Τα αερόστατα πάνε τον Ροτ
περίπατο στα αστέρια.

Ρρ

Κκ

Μμ

Διαλέγουμε
λέξεις με Ρ

Κκ

Το καραβάκι ταξιδεύει

Διαβάζουμε μαζί.

«Θέλω να ταξιδέψω ως την άκρη του κόσμου»,
είπε μια μέρα το **καραβάκι** στο κόκκινο πουλί.
Και χωρίς να χάσει καιρό, άρπαξε ένα πελώριο κύμα
και ξεκίνησε το ταξίδι του. Κατέβηκε στον βυθό και
μίλησε με τα ψάρια. Ανέβηκε στον ουρανό και μίλησε
με τ' αστέρια και τους πλανήτες. Ταξίδεψε
με το κύμα σε έρημα κάστρα. Και πάνω από
τα σύννεφα γνώρισε πολιτείες που κανείς
δεν τις είχε δει.

Μάρω Κατσικά, *Το καραβάκι που ήθελε να ταξιδέψει ως την άκρη του κόσμου*, Εκδόσεις Καλειδοσκόπιο (προσαρμογή)

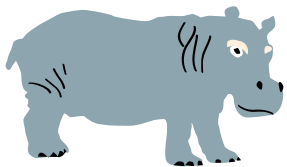

1. Συζητάμε στην τάξη πού πήγε το караβάκι.

- ⇒ Σε χαρτί του μέτρου φτιάχνουμε έναν χάρτη του ταξιδιού.
- ⇒ Πού μπορεί να πήγε μετά; Λέμε τις ιδέες μας.
Η δασκάλα ή ο δάσκαλός μας τις καταγράφουν και τις ζωγραφίζουμε.

2. Τι ζώα συνάντησε το караβάκι στο ταξίδι του; Κυκλώνουμε τις λέξεις που έχουν **Κ** για να μάθουμε ποια είναι.

ο ιπποπόταμος

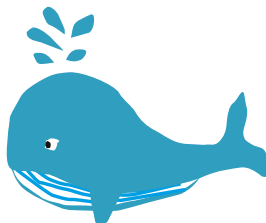
ο κάβουρας

ο ιππόκαμπος

το καλαμαράκι

η φάλαινα

ο καρχαρίας

3. Διαβάζουμε.

Οιππότης έχει παρέα την κότα, τον κόκορα και τον κάστορα. Έχει ένα κόκκινο σακί. Το σακί έχει κάστανα.
— Κάστορα, πάρε ένα κάστανο.

Ρρ

Κκ

Μμ

Το ταξίδι
του караβιού

Μμ

Μια μάγισσα αλλιώτικη

Διαβάζουμε μαζί.

Μια **μάγισσα** αλλιώτικη να σας γνωρίσω θέλω
που δε φοράει μυτερό κατάμαυρο καπέλο.
Δεν έχει ούτε σκουπόξυλο γιατί δεν τη βολεύει,
τις νύχτες μ' ένα ιπτάμενο πατίνι ταξιδεύει!

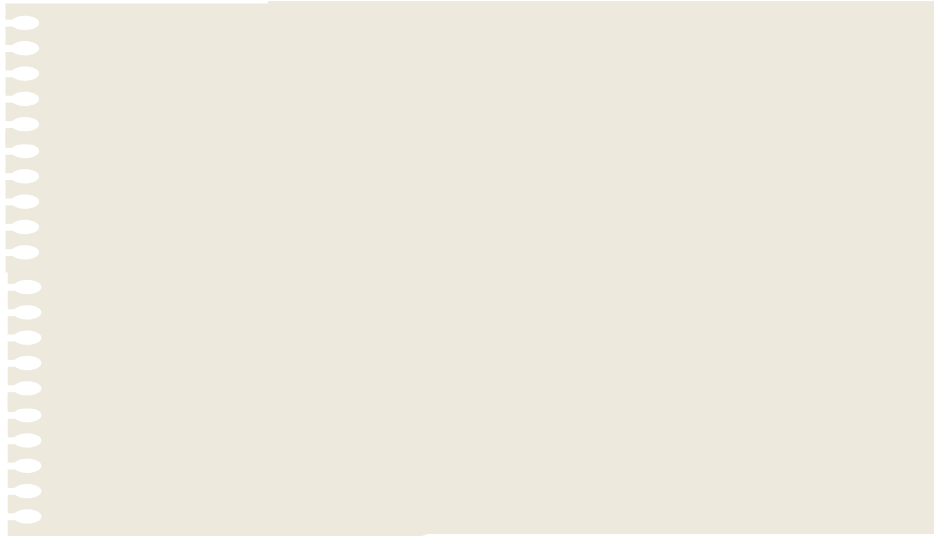
Μ' ένα ιπτάμενο πατίνι στ' άστρα ανάμεσα πετά
με τα σύννεφα μιλάει, το φεγγάρι χαιρετά.

Στίχοι: Βεατρίκη Κάντζολα-Σαμπατάκου, «Μ' ένα ιπτάμενο πατίνι», από το *Δε βιάζομαι να μεγαλώσω* [ψηφιακός δίσκος]

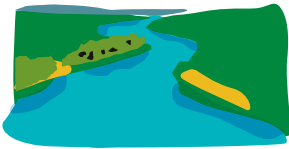

1. Συζητάμε στην τάξη γιατί είναι αλλιώτικη αυτή η μάγισσα; Τι φοράει;

⇒ Ζωγραφίζουμε κι εμείς μια μάγισσα αλλιώτικη.

2. Η μικρή μάγισσα πετά ψηλά. Κυκλώνουμε τις λέξεις που έχουν **μ** και μαθαίνουμε ποια είναι τα πράγματα που βλέπει.

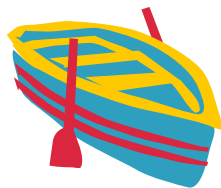
το ποτάμι

το καπέλο

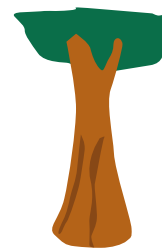
το μανιτάρι

η βάρκα

η μέλισσα

ο κορμός

3. Διαβάζουμε.

Ο κάστορας, ο μάστορας, έμενε στο ποτάμι. Μια μέρα πέρασε ο ιππότης με ένα ιπτάμενο πατίνι. Πήρε τον κάστορα να πάνε μακριά.

Γράφουμε τις λέξεις που λείπουν

Ρρ

Κκ

Μμ

Λλ

Αν ήμουν λαγός

Διαβάζουμε μαζί.

Η μικρή μάγισσα παίζει κρυφτό.

— Αν ήμουν γρύλος, θα κρυβόμουν στην ελιά.

Αν ήμουν καμήλα, θα κρυβόμουν πίσω από
έναν αμμόλοφο.

Κι όπως λέει το τραγούδι από το παλιό βιβλίο
της Γλώσσας:

Αν ήμουν **λαγός**;

Θα κρυβόμουν στο λιβάδι.

Αν ήμουν πεταλούδα;

Θα κρυβόμουν στα λουλούδια.

Μα αν ήμουν αγελάδα,

θα καθόμουν στη λιακάδα.

2.2

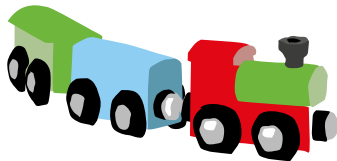

1. Συζητάμε στην τάξη πού θα κρυβόταν η μικρή μάγισσα αν ήταν λαγός. Αν ήταν πεταλούδα; Αν ήταν χτύλος;

- ⇒ Προτείνουμε μέρη που θα μπορούσε να κρυφτεί και έχουν **λ**.
- ⇒ Κάνουμε προτάσεις και εμείς: «Αν ήμουν... θα κρυβόμουν...».

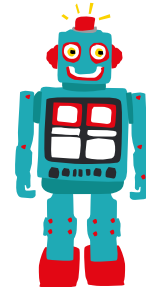
2. Η μικρή μάγισσα παίζει. Κυκλώνουμε τις λέξεις που έχουν **λ** για να μάθουμε ποια είναι τα παιχνίδια της.

το τρένο

η ομπρέλα

το ρομπότ

το λεμόνι

το καπέλο

το καλάμι

3. Διαβάζουμε.

Το αεροπλάνο πετά μακριά.
Να ο ήλιος!
Να τα έλατα!
Να η λίμνη με τα ήρεμα νερά!
Να και μια πόλη, η Λαμία!

λλ

ββ

δδ

Είμαι...
και έχω...

Ββ

Ταξίδια με ένα βιβλίο

Διαβάζουμε μαζί.

Μπορώ να ταξιδέψω παντού διαβάζοντας ένα **βιβλίο**: στις πιο πυκνές ζούγκλες, στα πιο ψηλά βουνά, στα μακρινά αστέρια, στα βάθη της θάλασσας, στα πολύ πολύ παλιά χρόνια, εκεί που πάντα βρέχει κι εκεί που δε βρέχει ποτέ, σε μέρη που υπάρχουν και σε μέρη που δεν υπάρχουν. Στα βιβλία μπορώ να συναντήσω έναν βόα στο δέντρο του, έναν βασιλιά στο παραμύθι του, μια βάρκα καρυδότσουφλο στον ωκεανό, ένα καράβι με πανιά που ψάχνει την άκρη του κόσμου... Βιβλία για κάθε ταξίδι του νου.

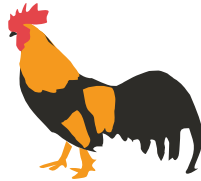
1. Συζητάμε στην τάξη πού μπορεί να μας ταξιδέψει ένα βιβλίο. Πώς συμβαίνει αυτό; Τι ταξίδια έχουμε κάνει με τον νου μας διαβάζοντας βιβλία;

2. Η Άννα διαβάζει ένα βιβλίο με ζώα. Κυκλώνουμε τις λέξεις που έχουν **β**, για να μάθουμε ποια είναι αυτά.

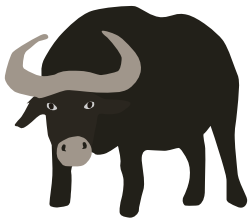
ο βάτραχος

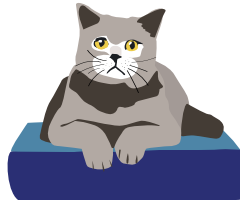
ο κόκορας

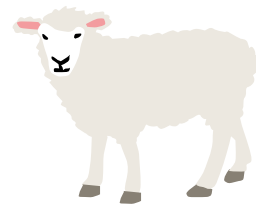
ο βόας

το βουβάλι

η γάτα

το πρόβατο

3. Διαβάζουμε.

Ο Βασίλης έχει ένα βιβλίο με βάρκες και καράβια. Ανάμεσα στις βάρκες είναι και ένα βαρέλι με πανί. Λένε ότι ένας καπετάνιος, όταν το καράβι έβαλε νερά, έκανε το βαρέλι βάρκα.

Λλ

Ββ

Δδ

Διαλέγουμε
λέξεις με Β

Διαβάζουμε μαζί.

Μια φορά κι έναν καιρό ήταν ένας **δράκος**. Ένας δράκος, όμως, πολύ ξεχωριστός. Λέπια δεν είχε. Παιδιά δεν έτρωγε. Φλόγες δεν έβγαζε από τα ρουθούνια του. Ο δράκος μας δεν είχε παράπνοο από τη ζωή του. Γιατί είχε τα βιβλία του. Κι είχε απ' όλα τα είδη: παραμύθια, ιστορίες, μυθιστορήματα, εγκυκλοπαίδειες, λεξικά, περιοδικά, άτλαντες, απ' όλα. Ήξερε ότι υπήρχαν κι άλλοι πολλοί δράκοι στον κόσμο. Δράκοι διαφόρων ειδών. Δράκοι παράξενοι, τρομεροί και φοβεροί. Όλα τα βιβλία, μάλιστα, που μιλούσαν για δράκους τα είχε μαζέψει σε ένα ράφι της βιβλιοθήκης του.

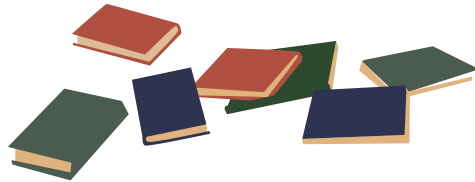
Αγγελική Βαρελά, *Το χατίρι του δράκου*, Εκδόσεις Μεταίχμιο (προσαρμογή)

2.2

1. Συζητάμε στην τάξη πώς είναι ο δράκος αυτός.

- ⇒ Περιγράφουμε άλλους δράκους που έχουμε συναντήσει σε βιβλία και ταινίες.
- ⇒ Σε ποια είδη βιβλίων που έχουμε στη βιβλιοθήκη του σχολείου συναντάμε δράκους;

Εξερευνούμε
είδη βιβλίων

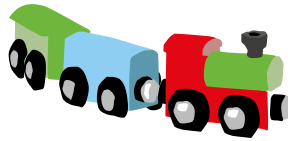

2. Οι δράκοι του μεγάλου βιβλίου ζουν σε μέρη που έχουν δ.

Κυκλώνουμε τις λέξεις που έχουν δ, για να μάθουμε ποια μέρη είναι.

το δάσος

το τρένο

το διαστημόπλοιο

το καράβι

το δέντρο

η πυραμίδα

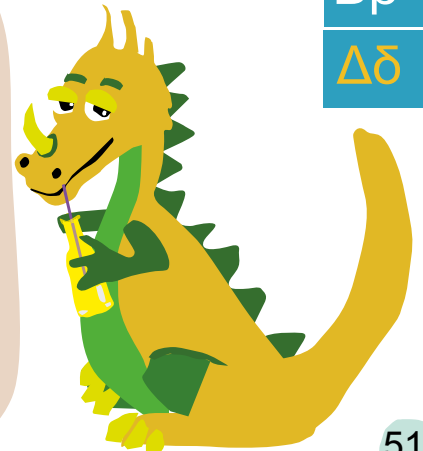

3. Διαβάζουμε.

Ο Δαμιανός διάβασε ένα βιβλίο με πολλές σελίδες. Το βιβλίο έχει τίτλο *Ο κίτρινος δράκος και η πράσινη ακρίδα στο δάσος*.

Στο βιβλίο η ακρίδα έκανε ποδήλατο με τέσσερα από τα πόδια της.

Ο δράκος έπινε δροσερή λεμονάδα.

Λλ

Ββ

Δδ

Ωω

Ωκεανός

Διαβάζουμε μαζί.

Πού είναι η άκρη του κόσμου;

Μήπως είναι στην άκρη του ωκεανού;

Ένας αρχαίος μύθος λέει ότι ο **ωκεανός** ήταν ένα μεγάλο ποτάμι γύρω από τη γη.

Πίστευαν ότι ο Ωκεανός ήταν θεός και πατέρας όλων των νερών της γης.

Παιδιά του ήταν η θάλασσα, τα ποτάμια, οι λίμνες και οι Ωκεανίδες.

Ο μύθος λέει ότι είχε περισσότερα από τρεις χιλιάδες παιδιά.

2.3

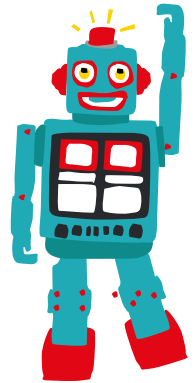

1. Συζητάμε το κείμενο και απαντάμε.

- Τι πίστευαν για τον ωκεανό τα αρχαία χρόνια;
- Ποια ήταν τα παιδιά του Ωκεανού, σύμφωνα με τον μύθο;
- Πώς φανταζόμαστε ότι θα ήταν ο μυθικός Ωκεανός; Πού θα ζούσε;

2. Το ρομπότ λέει λέξεις που τελειώνουν σε ω. Τις κυκλώνουμε και τις διαβάζουμε.

3. Διαβάζουμε.

Από εδώ πάνω βλέπω
τον ωκεανό. Δεν έχει άκρη.
Βλέπω και τα αστέρια.
Τώρα τα μετράω, ένα ένα.
Όμως είναι αμέτρητα.
Ώρα να πάω πίσω
στο σπίτι.

Ωω

Υυ

Ου

Ανακαλύπτουμε
τους ωκεανούς

Υυ	Πού είναι ο ύπνος μου;
Ου	ου

Διαβάζουμε μαζί.

— Θα σου πω καληνύχτα με ένα νανούρισμα.

Έρχεται ο ύπνος.

Έχει μια σακούλα γεμάτη παραμύθια
και τρυφερά φιλιά για καληνύχτα.

Έρχεται όνειρα μαγικά να σου χαρίσει
και κόσμους νέους να σου γνωρίσει.

Αργυρώ Πιπίνη, *Όταν ο ήλιος πάει για ύπνο*,
Εκδόσεις Μάρτης

- Ο ουρανός γέμισε αστέρια.
- Ακόμα δε σε πήρε ο ύπνος;
Άκου κι άλλο ένα νανούρισμα.

Πού πουλάνε πουπουλένια σύννεφα;
Στων ονείρων τα παζάρια.
Πού πουλάνε πουπουλένια όνειρα;
Στων παιδιών τα μαξιλάρια.

Στίχοι: Θωμάς Μοσχόπουλος - Ξένια Καλογεροπούλου,
από *Τα μυστικά του κήπου* [ψηφιακός δίσκος]

2.3

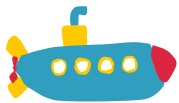

1. Συζητάμε ποιες λέξεις που υπάρχουν στα δύο νανουρίσματα ταιριάζουν με τον ύπνο.

- ⇒ Τις γράφουμε σε χαρτί του μέτρου, με τη βοήθεια της δασκάλας ή του δασκάλου μας.
- ⇒ Προσθέτουμε κι άλλες λέξεις που ταιριάζουν με τον ύπνο.

2. Η Ουρανία έζησε στον ύπνο της μια μεγάλη περιπέτεια. Κυκλώνουμε τις λέξεις που έχουν **U** και θα μάθουμε με τι ταξίδεψε.

το υποβρύχιο

το τρένο

το καράβι

το σύννεφο

3. Κυκλώνουμε τις λέξεις που έχουν **OU** για να μάθουμε ποια είναι τα μέρη που ονειρεύτηκε.

ο ουρανός

το βουνό

το δάσος

το νησί

4. Διαβάζουμε.

Η Άννα έβλεπε στον ύπνο της ότι το μολύβι με τη μυτερή μύτη έπεσε σε μια τρύπα. Ο Βασίλης έβλεπε ένα καραβάκι, μικρό σαν καρύδι, πάνω στο κύμα. Το σκυλάκι παρακαλά: — Ύπνε, πάρε κι εμένα!

U

Ωω

Υυ

Οου

OU

Η Ουρανία έβλεπε στον ύπνο της να κάνουν βόλτες ο αρκούδος, η πεταλούδα και η πάνινη κούκλα πάνω στη σκούπα. Πού πάνε άραγε;

«Ύπνε που παίρνεις τα παιδιά...»

Ας θυμηθούμε!

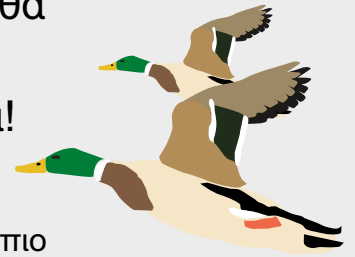

Διαβάζουμε μαζί.

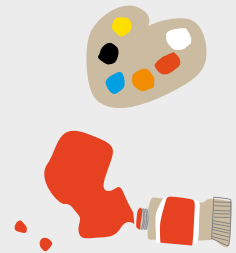
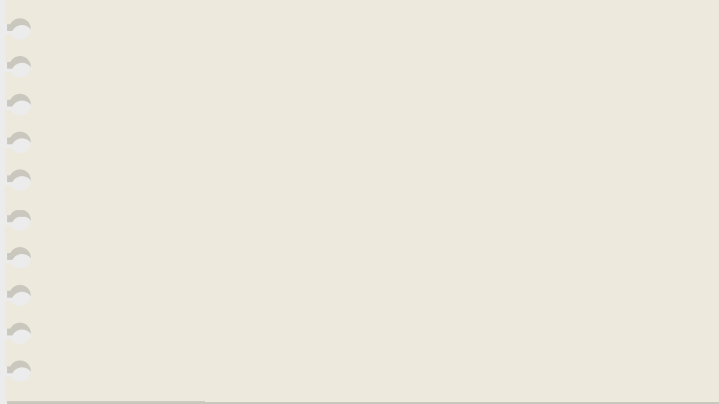
Πέτα ψηλά, πέτα μακριά!

Η μαμά μου κάθε πρωί με ξυπνάει με πολύ φως κι ένα ποίημα. «Πέτα ψηλά, πέτα μακριά! Ακολουθήστε ένα σμήνος πουλιά, μέχρι την άκρη του κόσμου κι ακόμα πιο πέρα... Κι αν δεν έχεις, βγάλε φτερά! Σήμερα είναι η μέρα!»

Θεοδώρα Κατσιφή, *Σήμερα είναι η μέρα*, Εκδόσεις Καλειδοσκόπιο

1. Βρίσκουμε στο κείμενο τα γράμματα που μάθαμε και τα χρωματίζουμε. Επιλέγουμε ένα από αυτά και το σχεδιάζουμε με τον δικό μας τρόπο.

2. Συμπληρώνουμε την πρόταση με δικές μας ιδέες. Κάθε παιδί γράφει τη δική του ιδέα.

Σήμερα είναι μέρα για .....

⇒ Με τη βοήθεια της δασκάλας ή του δασκάλου, γράφουμε σε χαρτί A4 την πρότασή μας και την εικονογραφούμε. Στη συνέχεια, δένουμε όλες τις σελίδες σε ένα βιβλίο.

Αναγνωρίζουμε
τα γράμματα που μάθαμε

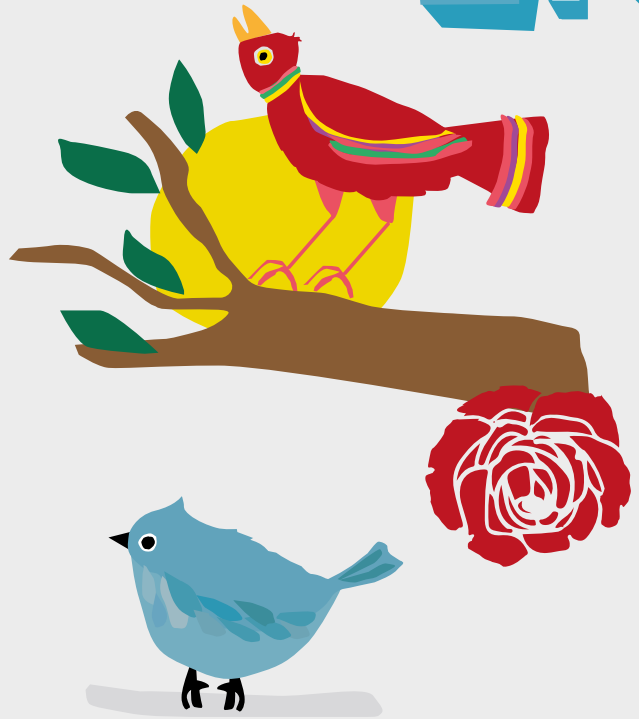
Διαβάζουμε μαζί.

Αν είχα

Αν είχα ένα κόκκινο
πουλί αν είχα ένα
ίδιο με τριαντάφυλλο
μπουμπούκι πριν ανοίξει
θα τ' άφηνα να πέταγε
Τι όμορφο που θα 'ταν...

Αν είχα ένα θαλασσί
πουλί αν είχα ένα
ίδιο σαν να 'ναι ουρανός
στη θάλασσα από πάνω
θα τ' άφηνα να πέταγε
Τι όμορφο που θα 'ταν...

Στίχοι: Δημήτρης Μπασλάμ από το *Αγηςίλαγος* [ψηφιακός δίσκος]

3. Κυκλώνουμε τις λέξεις που μπορούμε να διαβάσουμε και τις διαβάζουμε δυνατά στην τάξη.

4. Δημιουργούμε μικρές ιστορίες, όπως στο ποίημα.

Αν είχα .....

θα .....

⇒ Μεγαλώνουμε τώρα τις μικρές μας ιστορίες.

Αν είχα .....

θα .....

γιατί .....

Θυμόμαστε λέξεις από
P, K, M, Λ, Β, Δ, Ω, Υ, ΟΥ

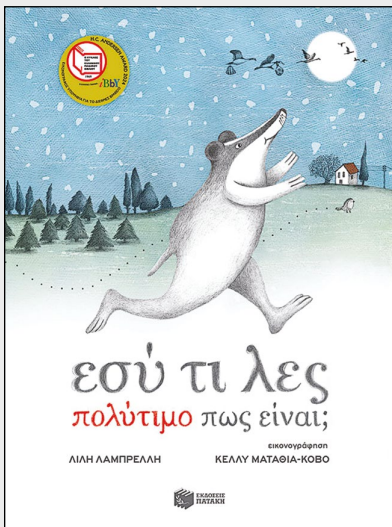
7. Τώρα, στο τέλος της ενότητας, μπορώ:

να αναγνωρίζω τα γράμματα που μάθαμε,			
να ταιριάζω μικρά και μεγάλα γράμματα,			
να διαβάζω λέξεις και μικρές προτάσεις με τα γράμματα που μάθαμε,			
να γράφω λέξεις και μικρές προτάσεις με τα γράμματα που μάθαμε,			
να καταλαβαίνω ένα κείμενο και να συζητώ γι' αυτό.			

8. Ταξίδι στα βιβλία, ταξίδια με βιβλία...

- ➔ Διαβάζουμε τον τίτλο του βιβλίου.
- ➔ Εντοπίζουμε το όνομα της συγγραφέα και της εικονογράφου.
- ➔ Ποιος είναι ο ήρωας της ιστορίας και ποιους ρωτάει για να πάρει απάντηση;
- ➔ Ποιο είναι το «πολύτιμο» για τον καθένα και την καθεμία από εμάς;
- ➔ Ποιο είναι το «πολύτιμο» για την τάξη μας;

Ταξίδι στα βιβλία, ταξίδια με βιβλία (2):
εξώφυλλα με τα **P, K, M, Λ, Β, Δ, Ω, Υ, ΟΥ**

3.1

Γίγαντες και γάτες σελ.60

Γγ

3.4

Ας θυμηθούμε! σελ. 76

3.3

Γιατί είμαστε οικογένεια σελ.74

3.3

Ει ει

Οι οι

3.1

Θάλασσα, θάλασσα σελ.62

Θθ

3.3

Το ψωμί, ψωμάκι! σελ.72

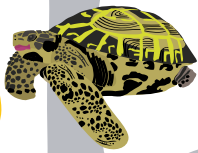
Ψψ

3.1

Χελώνες και χελωνάκια σελ.64

Χχ

3.2

Ο ξιφίας ξιφομάχος σελ.70

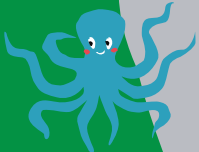
Ξξ

3.2

Η ζέβρα, ένα ζώο με ρίγες σελ.66

Ζζ

3.2

Φάλαινα και φώκια σελ.68

Φφ

Γγ

Γίγαντες και γάτες

Διαβάζουμε μαζί.

Μια φορά κι έναν καιρό, οι γίγαντες ζούσαν ανάμεσα στους ανθρώπους. Μεγάλοι, μεγαλύτεροι κι ακόμα πιο μεγάλοι. Μια μέρα όμως, ξαφνικά, μάζεψαν τα **μπογαλάκια** τους κι έφυγαν. Έφυγαν κι έμειναν μόνο οι ιστορίες τους. Ένας **γίγαντας** όμως έμεινε, χωρίς κανείς να το καταλάβει.

Καλλιόπη Κύρδη, *Οι τρεις φίλοι του γίγαντα*, Εκδόσεις Μεταίχμιο

τα **μπογαλάκια**: τα πράγματα του ταξιδιού

1. Συζητάμε το κείμενο και απαντάμε.

- Πού ζούσαν οι γίγαντες;
- Είχαν όλοι το ίδιο μέγεθος;
- Τι έκαναν μια μέρα, ξαφνικά;
- Έμεινε κάτι από τους γίγαντες για να τους θυμόμαστε;

2. Ποια είναι τα πράγματα που έβαλε ο γίγαντας στο μπουγαλάκι του; Κυκλώνουμε τις λέξεις που έχουν **γ** για να το μάθουμε.

η γόμα

το τηλέφωνο

το ψαλίδι

το γάλα

τα γάντια

το γιλέκο

3. Ο γίγαντας και η γάτα διαβάζουν λέξεις που έχουν **γ**. Γράφουμε κάθε συλλαβή στη λέξη που ταιριάζει. Βάζουμε τόνο όπου χρειάζεται.

___ λέκο

___ τα

___ ρανός

___ ρούνι

___ μα

___

4. Διαβάζουμε.

- Γάτα πού πας με τα μουστάκια σου και τα πατουσάκια σου;
- Πάω στον γιαλό, στην άμμο, στου κάβουρα τον γάμο.
- Και τα μουστάκια σου γιατί τα κουνάς;
- Για να σε μυρίσω!

Διαλέγουμε λέξεις με
ΓΑ-ΓΕ-ΓΟ-ΓΥ-ΓΟΥ

Γγ

Θθ

Χχ

Θθ

Θάλασσα, θάλασσα

Διαβάζουμε μαζί.

Θάλασσα, **θάλασσα**, τους θαλασσινούς,
θαλασσάκι μου, μην τους θαλασσοδέρνεις,
θαλασσάκι μου, και φέρε το πουλάκι μου.
Θάλασσα κι αλμυρό νερό
να σε ξεχάσω δεν μπορώ.

Δημοτικό τραγούδι από την Κάλυμνο

Ακούμε στο διαδίκτυο το τραγούδι «Θαλασσάκι μου».

1. Συζητάμε το κείμενο και απαντάμε.

- Τι μας αρέσει να κάνουμε όταν είμαστε στη θάλασσα;
- Πότε η θάλασσα μπορεί να γίνει επικίνδυνη;

2. Πώς θα φτάσουμε στη θάλασσα; Κυκλώνουμε τις λέξεις που έχουν **θ**. Ακολουθούμε τον δρόμο με τα περισσότερα.

ρεβίθι

γάλα

γιλέκο

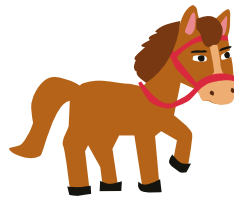
παραμύθι

σκαθάρι

κιθάρα

άλογο

θερμόμετρο

θρανίο

3. Κάποιες από τις λέξεις που κυκλώσαμε μπορούμε να τις βρούμε στο σχολείο. Συμπληρώνουμε τις συλλαβές που λείπουν, βάζουμε τόνο όπου χρειάζεται και τις διαβάζουμε.

η κι ____ ρα, το ____ ρμόμετρο,

το ____ νίο, το παραμύ ____

4. Διαβάζουμε.

Θα γυρίσω όλη τη θάλασσα
με μια βάρκα θαλασσιά.

Θα γνωρίσω όλα τα πλάσματα του βυθού.

Θα κάνω κουπί όλη την ημέρα και
το βράδυ θα βλέπω τον ουρανό.

Γγ

Θθ

Χχ

Λέξεις που έχουν
σχέση με τη θάλασσα

Διαβάζουμε μαζί.

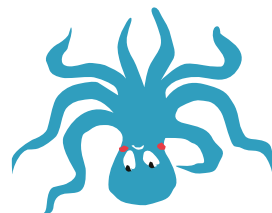
Η **χελώνα** καρέτα καρέτα ζει στη θάλασσα. Είναι πολύ μεγάλη και κάνει μακρινά ταξίδια. Τρώει φύκια, τσούχτρες, καλαμαράκια, μικρά χταπόδια, κοράλλια. Γεννάει αβγά και τα θάβει σε μια φωλιά στην άμμο. Σε κάθε φωλιά μπορεί να γεννήσει μέχρι και 120 αβγά. Από τα αβγά βγαίνουν μικρούλκα χελωνάκια που τρέχουν να μπουν στη θάλασσα.

WWF Ελλάς (διασκευή)

1. Συζητάμε το κείμενο και απαντάμε.

- Πού ζει η χελώνα καρέτα καρέτα;
- Τι τρώει;
- Πόσα αβγά γεννάει;
- Τι κάνουν τα χελωνάκια;

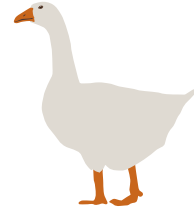
2. Ποια είναι τα ζώα που συνάντησε η χελώνα;
Κυκλώνουμε τις λέξεις που έχουν **Χ** για να το μάθουμε.

το χταπόδι

η γάτα

η χήνα

το χελιδόνι

ο λαγός

το χέλι

3. Γράφουμε τα ζώα δίπλα στο όνομα που τους ταιριάζει,
όπως στο παράδειγμα.

~~η χελώνα~~   το χελιδόνι   το χέλι   η χήνα

η Νόνα	η χελώνα
η Λίνα	
η Έλλη	
η Σιμόνη	

4. Διαβάζουμε.

Πού είναι το χταπόδι; Είναι στο νησί.
Η Νόνα η χελώνα, η Λίνα η χήνα,
η Σιμόνη το χελιδόνι και η Έλλη
το χέλι πάνε να το βρουν.

Ονόματα νησιών

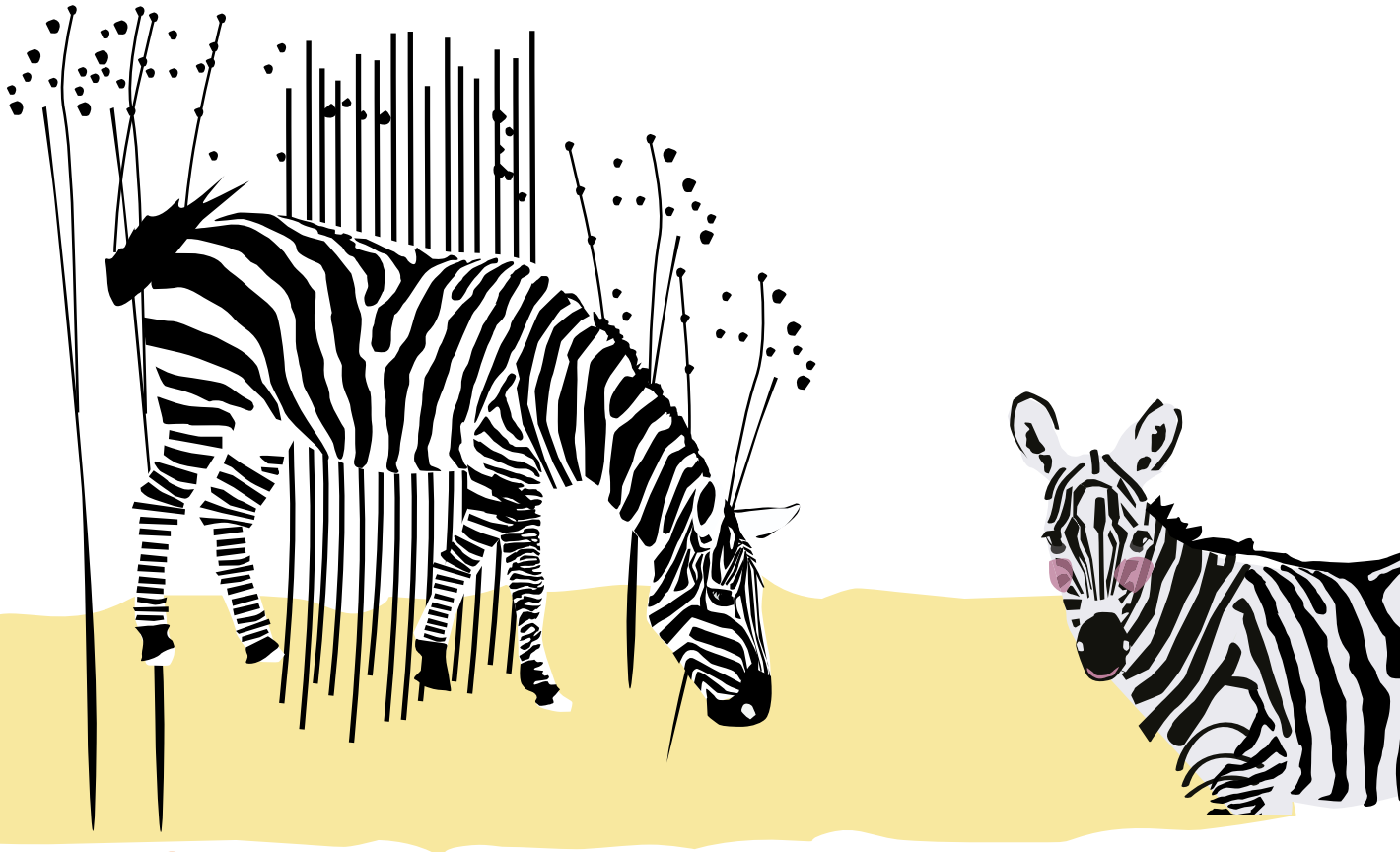
Γγ

Θθ

Χχ

Ζζ

Η ζέβρα, ένα ζώο με ρίγες

Διαβάζουμε μαζί.

Η **ζέβρα** είναι ένα άγριο ζώο. Είναι **θηλαστικό** και μοιάζει με άλογο. Ζει στη **σαβάνα** και σε κάποια βουνά της Αφρικής. Έχει μικρό κεφάλι και μικρά αυτιά. Έχει κοντή και όρθια **χαίτη**. Στο τρίχωμά της, έχει λευκές και μαύρες ρίγες που είναι μοναδικές για κάθε ζώο. Οι ρίγες της τη βοηθάνε στο **καμουφλάζ**. Με αυτόν τον τρόπο κρύβεται και προστατεύεται από τα άλλα ζώα.

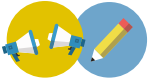
Εγκυκλοπαίδεια Μπριτάνικα

το **θηλαστικό**: ζώο που γεννάει μικρά και τα θηλάζει

η **σαβάνα**: μέρος με θάμνους και λίγα δέντρα

η **χαίτη**: μακριές τρίχες στο λαιμό κάποιων ζώων

το **καμουφλάζ**: ο τρόπος που κρύβεται ένα ζώο από τους εχθρούς του

1. Συζητάμε το κείμενο και απαντάμε. Σημειώνουμε Σωστό (Σ) ή Λάθος (Λ), όπως στο παράδειγμα.

Η ζέβρα ζει στην Αφρική.	Σ
Η ζέβρα είναι ήμερο ζώο.	
Η ζέβρα έχει μικρό κεφάλι και μεγάλα αφτιά.	
Οι ασπρόμαυρες ρίγες είναι μοναδικές για κάθε ζέβρα.	
Οι ρίγες της την προστατεύουν από τα άλλα ζώα.	

2. Κυκλώνουμε τις λέξεις που έχουν Ζζ. Τις γράφουμε στη σωστή θέση και διαβάζουμε.

χήνα   Ζουζού   ζέβρα   χύμα
ζέστη   ζουζούνια   σαβάνα

Η _____ , η _____ , αγαπά τη _____
αλλά όχι τα _____ .

3. Διαβάζουμε.

Η ζέβρα είναι ένα άγριο ζώο. Αγαπά τη ζέστη. Οι ρίγες της τη βοηθάνε στο καμουφλάζ. Με την ουρά της χτυπά τα ζουζούνια που την ενοχλούν και τη ζαλίζουν.

Διαλέγουμε
λέξεις με Ζ

Ζζ

Φφ

Ξξ

Φφ

Φάλαινα και φώκια

Διαβάζουμε μαζί.

Να η **φάλαινα**! Είναι το μεγαλύτερο θηλαστικό του πλανήτη. Η φάλαινα βγάζει το κεφάλι έξω από το νερό για να αναπνεύσει. Καταπίνει καθημερινά τεράστια ποσότητα νερού και μαζί πλαγκτόν, γαρίδες και ένα σωρό μικρά ψάρια. Τα χρειάζεται για να τραφεί.

Μιμί Ντουανέ, *Ο κόσμος της θάλασσας*,
Εκδόσεις Καλειδοσκόπιο (προσαρμογή)

το **πλαγκτόν**: πολύ μικροί οργανισμοί που ζουν στη θάλασσα

1. Συζητάμε το κείμενο και απαντάμε. Σημειώνουμε Ζωστό (Σ) ή Λάθος (Λ), όπως στο παράδειγμα.

Η φάλαινα είναι ζώο θηλαστικό.	Σ
Η φάλαινα αναπνέει μέσα στο νερό.	
Η γαλάζια φάλαινα είναι το μεγαλύτερο θηλαστικό του πλανήτη.	
Η φάλαινα τρώει μόνο φύκια.	
Η φάλαινα τρώει πλαγκτόν, γαρίδες και μικρά ψάρια.	

2. Ποιος είναι ο συντομότερος δρόμος για να βρει η φάλαινα τη φίλη της τη φώκια; Κυκλώνουμε τις λέξεις που έχουν φ και ακολουθούμε τον δρόμο με τα λιγότερα.

το φύκι

ο δρόμος

το παραμύθι

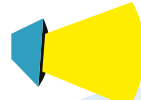
ο φάρος

το ζάρι

ο αφρός

το φως

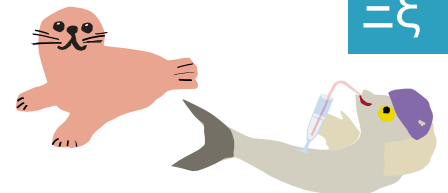

το σύννεφο

3. Διαβάζουμε.

Η φώκια είναι ένα ζώο που αγαπά τις θαλάσσιες σπηλιές. Στις σπηλιές γεννά τα φωκάκια της. Οι παραλίες χωρίς κόσμο είναι το καταφύγιό της. Βουτά στα βαθιά νερά και αναζητά ψάρια και χταπόδια, την αγαπημένη της τροφή.

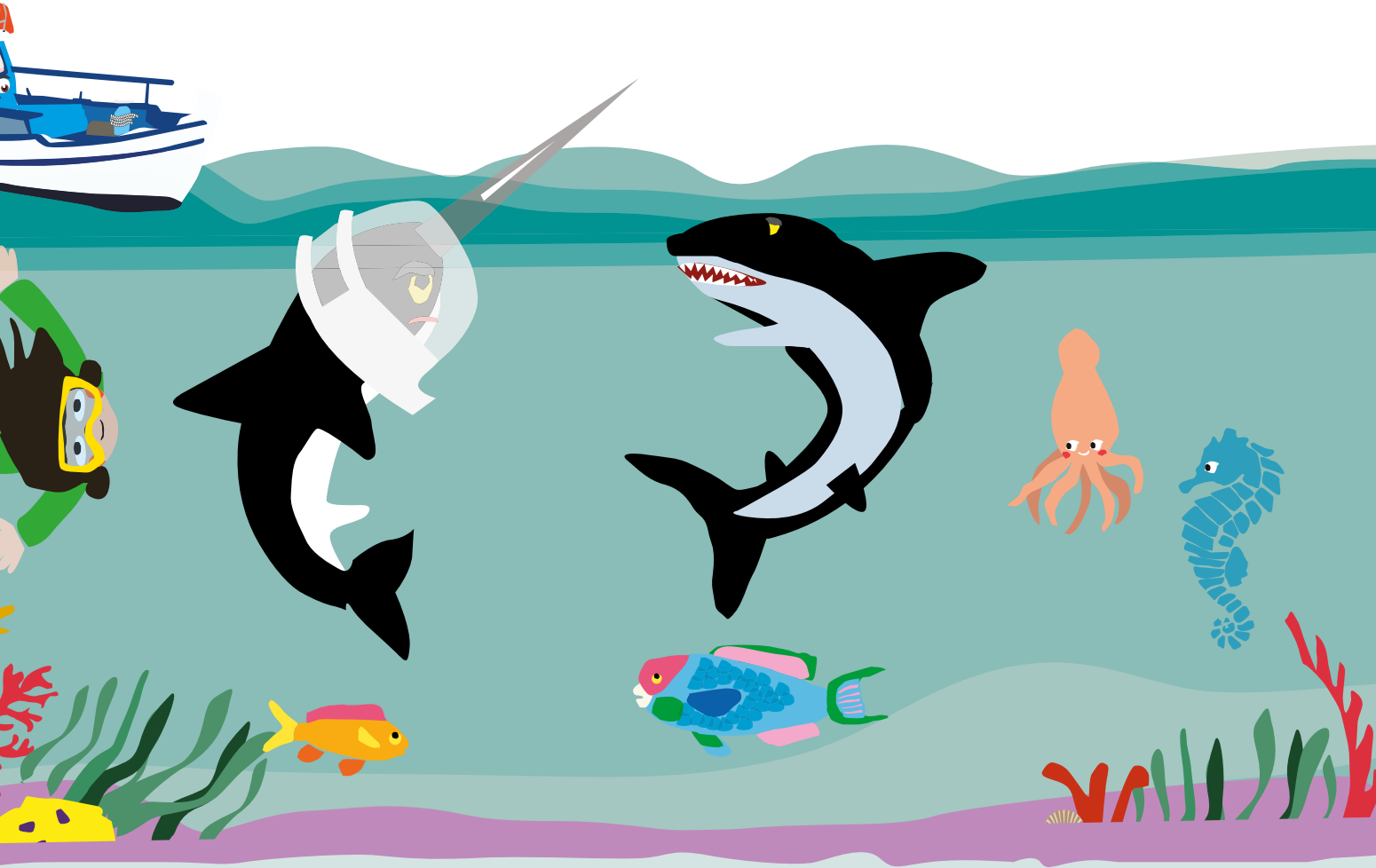
Μαθαίνουμε για μεγάλα ζώα της θάλασσας

Ζζ

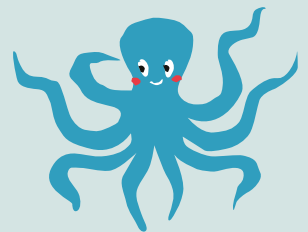
Φφ

Ξξ

Διαβάζουμε μαζί.

Έναν καιρό και μια φορά,
μπορεί τώρα ή παλιά,
Ξιφίας με μακριά ουρά,
ξίφος για μύτη ασημιά,
έχασε σε Ξιφομαχία,
από Ξουράφι καρχαρία!

Σοφία Μαντούβαλου, Ένα γράμμα μια ιστορία,
Εκδόσεις Syllipsis

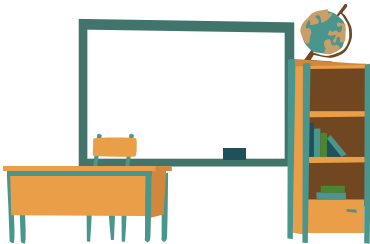

1. Συζητάμε το κείμενο και απαντάμε.

- Τι είχε για ξίφος ο Ξιφίας;
- Με ποιον έπαιζε ο Ξιφίας;
- Τι παιχνίδι παίζανε;
- Ποιος κέρδισε στο παιχνίδι;

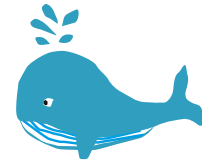
2. Ο Ξιφίας και ο καρχαρίας είναι στο σχολείο. Κυκλώνουμε τις λέξεις που έχουν Ξ και έχουν σχέση με το σχολείο.

η τάξη

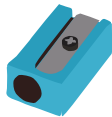

το σπίτι

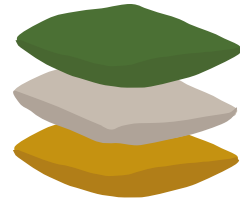

η φάλαινα

η ξύστρα

το λεξικό

τα μαξιλάρια

3. Διαβάζουμε.

— Θέλω να ταξιδέψω σε όλη τη θάλασσα. Ξέρω ότι θα είναι μεγάλο το ταξίδι. Θέλω να γνωρίσω όλα τα παράξενα πλάσματα του βυθού.
— Καλό ταξίδι, Ξιφία!

Ανακαλύπτουμε
διαφορετικές ξύστρες

Ζζ

Φφ

Ξξ

ΨΨ

Το ψωμί, ψωμάκι!

Διαβάζουμε μαζί.

Το **ψωμί** είναι η βάση της διατροφής των ανθρώπων από τα πολύ παλιά χρόνια. Το πιο απλό ψωμί φτιάχνεται ζυμώνοντας αλεύρι, νερό κι αλάτι. Μετά ψήνουμε αυτή τη ζύμη στον φούρνο. Τα πρώτα ψωμιά ήταν σαν πιτούλες που τις έψηναν πάνω σε πολύ ζεστές πέτρες. Στον κόσμο υπάρχουν πολλά είδη ψωμιών.

Ομοσπονδία Αρτοποιιών Ελλάδας (διασκευή)

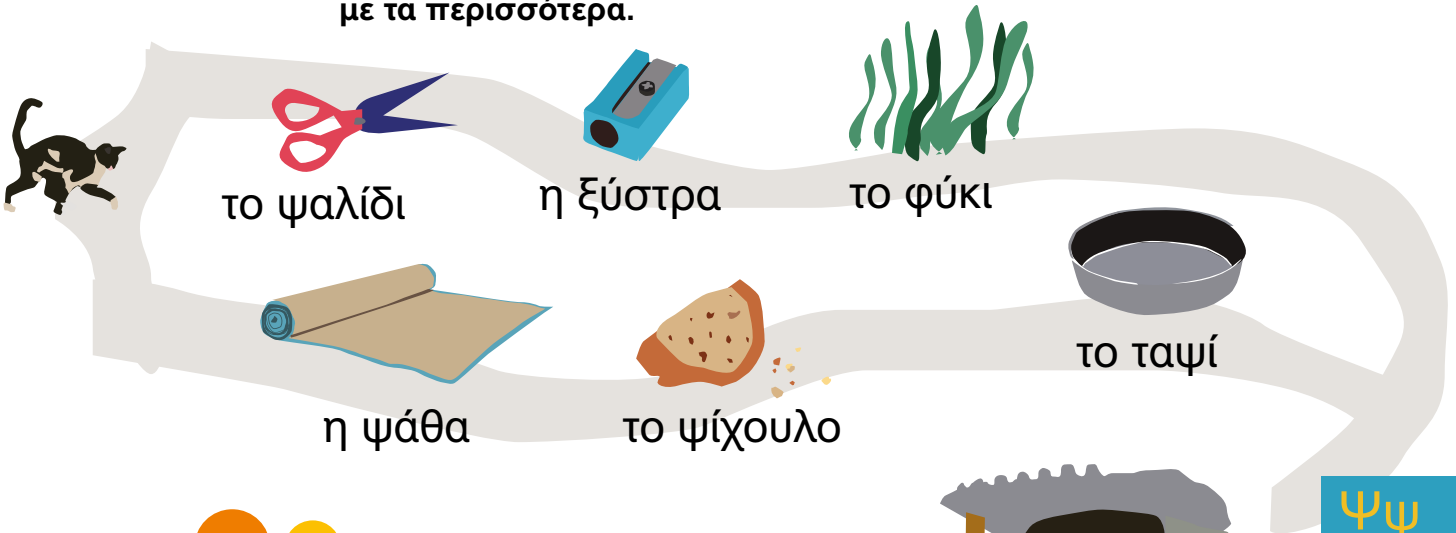

1. Συζητάμε το κείμενο και απαντάμε. Σημειώνουμε Σωστό (Σ) ή Λάθος (Λ), όπως στο παράδειγμα.

Οι άνθρωποι άρχισαν να τρώνε ψωμί τα τελευταία χρόνια.	Λ
Το πιο απλό ψωμί φτιάχνεται από αλεύρι, νερό κι αλάτι.	
Όλοι οι άνθρωποι στον κόσμο τρώνε το ίδιο είδος ψωμιού.	
Τα πρώτα ψωμιά ψήνονταν σε φούρνο.	

2. Πώς θα φτάσει η Ψιψίνα, η γάτα, στον φούρνο να ψήσει ψωμί; Κυκλώνουμε τις λέξεις που έχουν Ψ. Ακολουθούμε τον δρόμο με τα περισσότερα.

3. Διαβάζουμε.

Ψήνω στον φούρνο το ψωμί μέσα σε μεγάλο ταψί. Η πιο όμορφη μυρωδιά είναι η μυρωδιά του φρεσκοψημένου ψωμιού. Το ψωμί είναι τόσο νόστιμο! Στο τέλος μένουν μόνο ψίχουλα, γιατί το τρώω όλο.

Ψψ

Ει ει

Οι οι

Ξεχωρίζουμε λέξεις με Ξ και Ψ

Ει	ει	Γιατί είμαστε οικογένεια
Οι	οι	

Διαβάζουμε μαζί.

Κι αν μπουν βουνά ανάμεσά μας;
Θα τα ανέβουμε μέχρι την κορφή.
Κι αν μπούνε θάλασσες ανάμεσά μας;
Θα κολυμπήσουμε ως το ίδιο το νησί.
Κι αν γίνει πόλεμος κι αν πέσουν σφαίρες;
Θα τις περάσουμε σφιχτά αγκαλιά τις μέρες.
Κι αν έναν τοίχο για εμπόδιο μας υψώσουν;
Θα περπατήσουμε ως τα τούβλα να
τελειώσουν.
Γιατί; Γιατί... Γιατί; Γιατί...
Γιατί είμαστε **οικογένεια!** Να γιατί!

Στίχοι: Αντώνης Παπαθεοδούλου -
Δίκτυο για τα Δικαιώματα του Παιδιού

Ακούμε το τραγούδι
«Γιατί είμαστε οικογένεια»
από τον ψηφιακό δίσκο
Αν σας τα τραγουδήσουμε.

3.3

1. Συζητάμε το κείμενο και απαντάμε.

- Τι θα κάνουμε αν μπουν βουνά ανάμεσά μας;
- Πότε θα χρειαστεί να κολυμπήσουμε ως το ίδιο το νησί;
- Πότε θα χρειαστεί να περάσουμε σφιχτά αγκαλιά τις μέρες. Γιατί;

2. Κυκλώνουμε τις λέξεις που έχουν **ει** και βρίσκουμε μέρη όπου μπορούμε να πάμε.

το μουσείο

το καφενείο

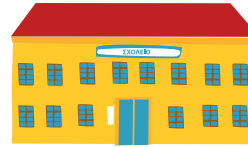
το ψωμί

το κυλικείο

το ταξί

το σχολείο

3. Κυκλώνουμε τις λέξεις που έχουν **οι** και έχουν σχέση με το σπίτι.

η μονοκατοικία

η πολυκατοικία

το οικόπεδο

το σχολείο

το ενοίκιο

το φαρμακείο

4. Διαβάζουμε.

Κάθε μέλος μιας οικογένειας προσέχει, βοηθάει, υποστηρίζει τα άλλα μέλη. Είναι η αγάπη που ενώνει την οικογένεια.

ει

Ψψ

Ει ει

Οι οι

Όπως όλοι οι άνθρωποι είναι διαφορετικοί, είναι και οι οικογένειες διαφορετικές. Οι οικογένειες έχουν λίγα ή πολλά μέλη.

οι

Το λεξιλόγιο της οικογένειας

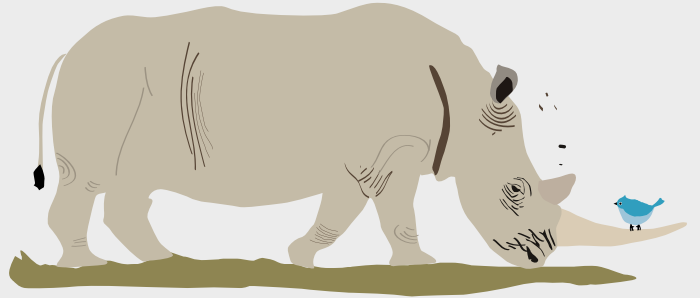
Ας θυμηθούμε!

Διαβάζουμε μαζί.

Μια τρυφερή καρδιά

Η φύση ξέρει χίλια κόλπα και τρόπους να μας ξεγελά κι είν' ο ρινόκερος απ' όλα παράδειγμα απ' τα πιο καλά.

Παχύδερμο είναι μεγάλο στη μύτη κέρατο φορά στα πόδια πρέπει να το βάλω λέει όποιος τονε συναντά.

Ασήκωτος βαρύς και μόνος για φίλους έχει τα πουλιά σαν θα τον δεις σε πιάνει τρόμος μα έχει τρυφερή καρδιά.

Γιώργης Χριστοδούλου, *Το καμπαρέ των ζώων*, Εκδόσεις Μάρτης (απόσπασμα)

1. Διαβάζουμε το κείμενο για τον ρινόκερο.

Ο ρινόκερος είναι ένα ζώο.
Το σώμα του έχει δέρμα.
Το κεφάλι του έχει και δύο κέρατα.

Θυμόμαστε λέξεις από
Γ, Θ, Χ, Ζ, Φ, Ξ, Ψ, ΟΙ

2. Τώρα, συμπληρώνουμε τις παρακάτω λέξεις στη θέση που ταιριάζουν και διαβάζουμε. Ποιο κείμενο μάς φαίνεται καλύτερο; Γιατί;

ζαρωμένο

μεγαλόσωμο

σκληρά

~~παχύ~~

Ο ρινόκερος είναι ένα _____ ζώο.

Το _____ παχύ _____ σώμα του έχει _____

δέρμα. Το κεφάλι του έχει δύο _____ κέρατα,

ένα μεγαλύτερο και ένα μικρότερο.

Διαβάζουμε μαζί.

Κήποι στον βυθό

Στις ζεστές και καθαρές θάλασσες, ζουν ψάρια με καταπληκτικά χρώματα. Βλέποντάς τα, νομίζει κανείς ότι κάποιος ζωγράφος τα χρωμάτισε ένα ένα στο χέρι, για να στολίσει τη θάλασσα. Αυτά τα ψάρια περνούν τη ζωή τους κρυμμένα ανάμεσα σε βράχους από κοράλλια. Τα κοράλλια είναι χιλιάδες μικροσκοπικά ζώα μαζί. Φτιάχνουν τους «κοραλλιογενείς υφάλους», οι οποίοι μοιάζουν με κήπους γεμάτους πολύχρωμα λουλούδια.

Μιμί Ντουανέ, *Ο κόσμος της θάλασσας*, Εκδόσεις Καλειδοσκόπιο (προσαρμογή)
ο ύφαλος: ένας βράχος κάτω από την επιφάνεια της θάλασσας

3. Διαβάζουμε και συμπληρώνουμε τις λέξεις που λείπουν.

Στις ζεστές _____, ζουν _____
με καταπληκτικά χρώματα. Βλέποντάς τα, νομίζει
κανείς ότι κάποιος _____ τα χρωμάτισε ένα
ένα στο _____, για να στολίσει τη θάλασσα.
Τα _____ είναι χιλιάδες μικροσκοπικά
_____ μαζί.

4. Συζητάμε το κείμενο και απαντάμε. Σημειώνουμε Σωστό (Σ)
ή Λάθος (Λ), όπως στο παράδειγμα.

Τα ψάρια κρύβονται σε βράχους.	Σ
Κάποιος ζωγράφος χρωμάτισε ένα ένα τα ψάρια.	
Τα κοράλλια είναι μικροσκοπικά φυτά.	
Πολλά κοράλλια μαζί φτιάχνουν έναν ύφαλο.	

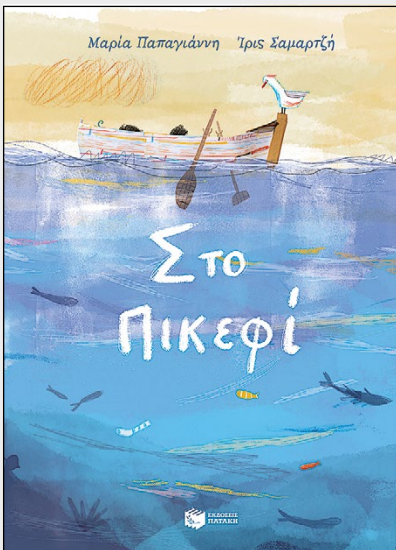

5. Τώρα, στο τέλος της ενότητας, μπορώ:

			
να αναγνωρίζω τα γράμματα που μάθαμε,			
να ταιριάζω μικρά και μεγάλα γράμματα,			
να διαβάζω λέξεις και προτάσεις με τα γράμματα που μάθαμε,			
να γράφω λέξεις και προτάσεις με τα γράμματα που μάθαμε,			
να καταλαβαίνω ένα κείμενο και να συζητώ γι' αυτό.			

6. Ταξίδι στα βιβλία, ταξίδια με βιβλία...

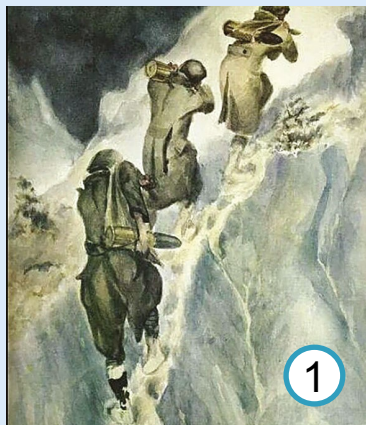
- ➔ Εντοπίζουμε τα ονόματα της συγγραφέα και της εικονογράφου.
- ➔ Ποια γράμματα κρύβονται στον τίτλο του βιβλίου;
- ➔ Τι μας έρχεται στο μυαλό όταν ακούμε τη φράση «Στο Πικεφί»;
- ➔ Ποιες δυσκολίες αντιμετώπισαν τα αδέρφια της ιστορίας;
- ➔ Πώς τις ξεπέρασαν;

Ταξίδι στα βιβλία, ταξίδια με βιβλία (3):
εξώφυλλα με τα **Γ, Θ, Ζ, Φ, Ξ, Ψ, ΕΙ, ΟΙ**

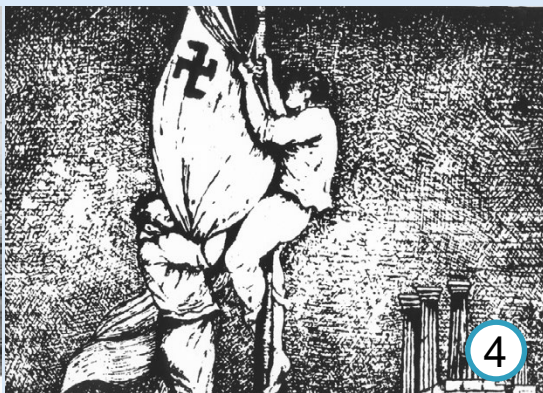
28 Οκτωβρίου 1940

Οι Έλληνες και οι Ελληνίδες πολλές φορές αγωνίστηκαν για την ελευθερία τους. Τον Οκτώβρη του 1940 φώναξαν ένα δυνατό **ΟΧΙ** σε όσους απειλούσαν την ελευθερία της Ελλάδας.

- ① «Στα μονοπάτια της Πίνδου», έργο του Αλέξανδρου Αλεξανδράκη
- ② «Οι γυναίκες της Πίνδου», φωτογραφία της εποχής

Στη διάρκεια της Κατοχής, οι Γερμανοί κατακτητές έβαλαν τη δική τους σημαία στην Ακρόπολη.

- ③ Οι Γερμανοί κατακτητές υψώνουν στην Ακρόπολη τη σημαία τους στις 27 Απριλίου του 1941.
- ④ Δυο νεαροί φοιτητές, ο Μανώλης Γλέζος και ο Λάκης Σάντας, στις 30-31 Μαΐου του 1941 κατεβάζουν κρυφά τη σημαία των Γερμανών κατακτητών.
- ⑤ Μετά την απελευθέρωση, η ελληνική σημαία κυματίζει ξανά στην Ακρόπολη στις 18 Οκτωβρίου του 1944.

Εσύ πότε νιώθεις ελευθερία;

Νιώθω ελευθερία όταν _____

17 Νοεμβρίου 1973

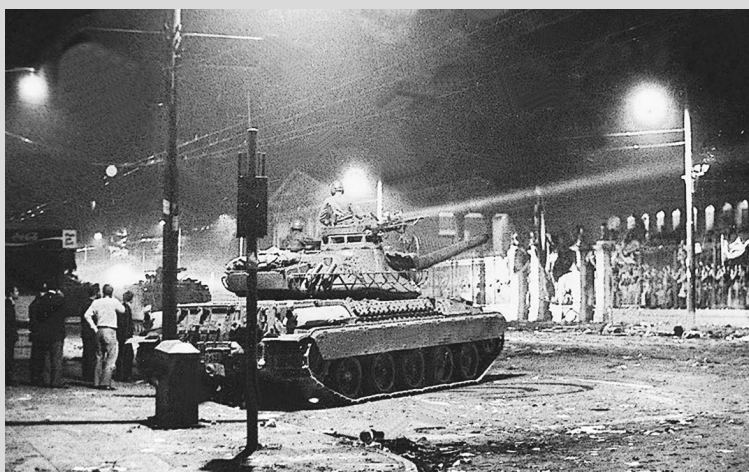
Στο Πολυτεχνείο, ζητώντας ελευθερία και δημοκρατία

«Τα παιδιά της ασφάλτου», έργο του Αναστάσιου Αλεβίζου (Τάσσου)

«Ο θάνατος της ελευθερίας», έργο του Γιάννη Γαϊτή

Το τανκ εναντίον των φοιτητών και των φοιτητριών

ψωμί **παιδεία** **ελευθερία**

Τον Απρίλιο του 1967 έπαψε να υπάρχει Δημοκρατία στην Ελλάδα για 7 χρόνια. Δεν ήταν λίγοι οι άνθρωποι που αγωνίστηκαν για να επιστρέψει η Δημοκρατία. Ανάμεσά τους, φοιτητές και φοιτήτριες που ξεσηκώθηκαν και διεκδίκησαν «ψωμί, παιδεία, ελευθερία».

Παρατηρούμε τις εικόνες και συζητάμε.

Τι σημαίνει να μην υπάρχει Δημοκρατία; Πώς αισθανόμαστε όταν δε μας επιτρέπουν να πούμε τη γνώμη μας; Όταν μας τιμωρούν γιατί έχουμε διαφορετική γνώμη ή διαφορετικές ιδέες; Πώς καταλαβαίνουμε το σύνθημα «ψωμί, παιδεία, ελευθερία»;

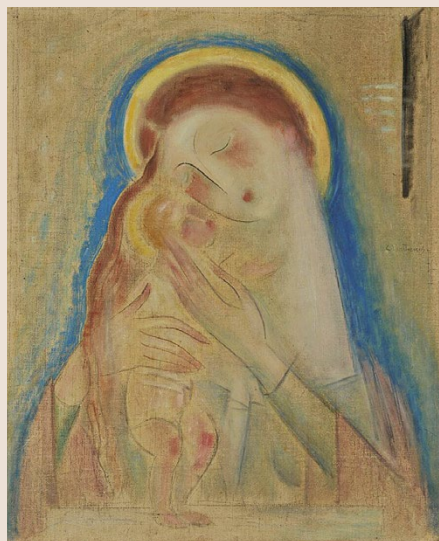

Για να έχουμε Ελευθερία, πρέπει να έχουμε Δημοκρατία!

Καλά Χριστούγεννα!

«Η προσκύνηση των ποιμένων»,
έργο του Δομήνικου Θεοτοκόπουλου

«Η Παναγία με τον Χριστό»,
έργο του Κωνσταντίνου Παρθένη

Καλή Πρωτοχρονιά!

Πρωτοχρονιάτικα κάλαντα από τη Λέσβο

Αρχιμηνιά κι αρχιχρονιά κι αρχή του Γεναρίου
κι αρχή που βγήκεν ο Χριστός στη γη να περπατήσει.
Περπάτησε, χαιρέτησε όλα, όλα τα ζευγαράκια
κι ο πρώτος που χαιρέτησε ήταν ο Άι Βασίλης.

- Βασίλη, πούθεν έρχεσαι και πούθε κατεβαίνεις;
- Από τη μάνα μου έρχομαι και στο σχολειό παγαίνω.
- Κάτσε να φας, κάτσε να τραγουδήσεις.
- Εγώ γράμματα μάθαινα, τραγούδια δεν ηξέρω.
- Και σαν ηξέρεις γράμματα, πες μας την αλφαβήτα.

Και στο ραβδί τ' ακούμπησε να πει την αλφαβήτα.

Καλικάντζαροι

Σε πολλά μέρη της Ελλάδας, μόλις αλλάξει ο χρόνος, πετάνε ένα ρόδι με δύναμη κάτω, ώστε να ανοίξει και να σκορπιστούν τα σπόρια. Κάνουν την ευχή να γεμίσει το σπίτι με ευτυχία και όλα τα καλά, όπως γεμίζει το πάτωμα με τα κόκκινα σπόρια του ροδιού.

Ενότητα 1

- Γκάτσος, Ν. 2018. «Στου καιρού τη ζυγαριά». Στο *Όλα τα τραγούδια*. Αθήνα: Πατάκη.
- Ελύτης, Ο. 1985. *Ο Ήλιος ο Ηλιάτορας*. Αθήνα: Ίκαρος.
- Χορτιάτη, Θ. & Τ. Τσιλιμένη. 2000. *Φρούλου! Φρούλου! Φρέλα! Να 'ταν χαλβάς η τρέλα!!!*
Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Ενότητα 2

- Κατσικά, Μ. 2014. *Το караβάκι που ήθελε να ταξιδέψει ως την άκρη του κόσμου*. Αθήνα: Καλειδοσκόπιο.
- Κάντζολα-Σαμπατάκου, Β. 2007. «Μ' ένα ιπτάμενο πατίνι». Στο Τ. Ζωγράφου, *Δε βιάζομαι να μεγαλώσω*, Μελωδικό Καράβι [ψηφιακός δίσκος].
- Καραντζόλα, Ε., Κ. Κύρδη, Τ. Σπανέλλη & Θ. Τσιαγκάνη. 2006. «Αν ήμουνα λαγός». Στο *Γράμματα, Λέξεις, Ιστορίες*. Γλώσσα, Α' Δημοτικού, 1ο τεύχος. Αθήνα: Ο.Ε.Δ.Β.
- Βαρελά, Α. 2012. *Το χατίρι του δράκου*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Πιπίνη, Α. 2020. *Όταν ο ήλιος πάει για ύπνο*. Αθήνα: Μάρτης.
- Μοσχόπουλος, Θ. & Ξ. Καλογεροπούλου. 2001. «Πουπουλένια σύννεφα». Στο *Τα μυστικά του κήπου*. Σείριος [ψηφιακός δίσκος].
- Κασιφή, Θ. *Σήμερα είναι η μέρα*. Αθήνα: Καλειδοσκόπιο.
- Μπασλάμ, Δ. 2007. «Αν είχα» στο *Αγηςίλαγος*. Θεσσαλονίκη: Επόμενος Σταθμός. Μελοποιημένοι στίχοι στο Μπασλάμ, Δ. *Αγηςίλαγος*, Sony BMG Music [ψηφιακός δίσκος].

Ενότητα 3

- Κύρδη, Κ. 2013. *Οι τρεις φίλοι του γίγαντα*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Ο πανάρχαιος κάτοικος των ελληνικών θαλασσών*. WWF Ελλάς. https://wwfeu.awsassets.panda.org/downloads/caretta_caretta_wwf.pdf
- Ζέβρα. Εγκυκλοπαίδεια Μπριτάνικα. <https://www.britannica.com/animal/zebra>
- Doinet, Μ. 2004. *Ο κόσμος της θάλασσας*. Αθήνα: Καλειδοσκόπιο.
- Μαντούβαλου, Σ. 2013. «Ο ξυλομύτης ξιφίας» στο *Ένα γράμμα μια ιστορία*. Αθήνα: Syllipsis e-book *Εδώ ζυμώνεται, εδώ ψήνεται!* Ομοσπονδία Αρτοποιιών Ελλάδος.
<https://oae.gr/edo-psinete-edo-zimonetai/>
- Παπαθεοδούλου, Α. και παιδιά από το Δίκτυο για τα Δικαιώματα του Παιδιού. 2021. «Γιατί είμαστε οικογένεια», στο *Αν σας τα τραγουδήσουμε*, Μικρή Άρκτος - Δίκτυο για τα Δικαιώματα του Παιδιού [ψηφιακός δίσκος].
- Χριστοδούλου, Γ. 2021. «Ρινόκερος» στο *Το καμπαρέ των ζώων*. Μουσική Γ. Χριστοδούλου. Στίχοι Α. Μάραντος. Αθήνα: Μάρτης [βιβλίο-ψηφιακός δίσκος].

Ενότητα 1

Σελίδα	Πηγή
38	Σαμαρτζή, Ί. 2020. <i>Τάτα;</i> ; Εικονογράφηση Σαμαρτζή, Ί. Αθήνα: Ίκαρος. Εξώφυλλο.

Ενότητα 2

Σελίδα	Πηγή
58	Λαμπρέλλη, Λ. 2019. <i>Εσύ τι λες πολύτιμο πως είναι;</i> Εικονογράφηση Κέλλυ Ματαθία-Κόβο. Εξώφυλλο.

Ενότητα 3

Σελίδα	Πηγή
78	Παπαγιάννη, Μ. 2022. <i>Στο Πικεφί</i> . Εικονογράφηση Ίρις Σαμαρτζή. Αθήνα: Πατάκη. Εξώφυλλο.

Επετειακά

Σελίδα	Πηγή
79	<ol style="list-style-type: none"> «Οι γυναίκες της Πίνδου», φωτογραφία. Κοινό κτήμα. Αλεξανδράκης, Α. «Κουβαλώντας βλήματα στα αδιάβαστα μονοπάτια της Πίνδου» paletaart. – Χρώμα & Φως https://paletaart.wordpress.com Scheerer, T. «Γερμανοί υψώνουν στην Ακρόπολη τη γερμανική σημαία», 27/4/1941. Φωτογραφία. Ομοσπονδιακά Αρχεία Γερμανίας, άδεια: CC-BY-SA 3.0. «Σχέδιο της κατοχής με τους Λάκη Σάντα και Μανώλη Γλέζο να κατεβάζουν την ναζιστική σημαία από την Ακρόπολη». Δημοτικό Μουσείο Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος, άδεια: CCBY-NC 4.0 (1). «Η ελληνική σημαία μεταφέρεται για να υψωθεί στην Ακρόπολη μετά την απελευθέρωση της Αθήνας, Οκτώβριος 1944». Φωτογραφική έκθεση υπηρεσίας Διπλωματικού και Ιστορικού Αρχείου. Wikimedia Commons, άδεια CCBY-SA 2.0.
80	<ol style="list-style-type: none"> και 4. Πολυτεχνείο, Νοέμβριος 1973. https://greekreporter.com/2019/11/17/the-athens-polytechnic-uprising-remembered/ Αλεβίζος, Α. (Τάσσο). «Τα παιδιά της ασφάλτου». Εθνική Πινακοθήκη–Μουσείου Αλεξάνδρου Σούτσου. SearchCulture.gr: Άδεια CC BY-NC-ND 4.0 GR Γαϊτής, Γ. 1968. «Η δολοφονία της Ελευθερίας», Wikimedia Commons, άδεια CCBY-SA 4.0.
81	<ol style="list-style-type: none"> Θεοτοκόπουλος, Δ. «Η προσκύνηση των ποιμένων». Μουσείο του Πράδο. Κοινό κτήμα. Παρθένης, Κ. «Η Παναγία με τον Χριστό». Εθνική Πινακοθήκη – Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου. SearchCulture.gr: Άδεια CC BY-NC-ND 4.0 GR.

